

Esperanto 269 aktuell

40. Jahr (2021) №5 (269)

Informationen für Esperantofreunde in Deutschland und Österreich

La urbo Osterode am Harz, en kiu okazos fine de oktobro 2021 GEA-Semajnfino.

Informationstafel über den Großen Knollen jetzt auch in Esperanto. Rakonto pri vojaĝo tra la tempo. Jarfina renkontiĝo Luminesk' ĉi-jare en Münster. Unuiĝintoj por paco. EU-Zukunfts-konferenz 2021-22. KREO zitiert auf Esperanto. Pri la travivludo „Vintage Story“. Haushaltsplan der DEJ für 2022. 28. KEKSO in Schwerte. Kalendaro.

Deutscher Esperanto-Bund e.V. Germana Esperanto-Asocio r.a.

Amtsgericht Berlin VR 13651 B
www.esperanto.de/deb (Netzpräsenz)

Bankkonto (por membrokotoj kaj donacoj) /

Bankverbindung (für Mitgliedsbeiträge und Spenden): HELADEFIERB, Sparkasse Odenwaldkreis, DE 3250 8519 5200 4011 4571.

Spenden und Mitgliedsbeiträge für den D.E.B. sind steuerlich abzugsfähig.

Oficejo / Geschäftsstelle: Esperanto-Laden
Katzbachstr. 25, 10965 Berlin,

Leitung: **Sibylle Bauer**
030 / 5106 2935, 0800 336 3636
Fax: 030 / 4193 5413

sibylle.bauer@esperanto.de

Membropriorgado / Mitgliederbetreuung

DEB: 0800 - 3 36 36 36 - 21

DEJ: 0800 - 3 36 36 36 - 22

Briefpost senden Sie bitte, soweit keine andere Anschrift angegeben, an die Geschäftsstelle. Sie wird von dort elektronisch weitergeleitet. Die angegebenen **Telefon-Durchwahlnummern** sind nach der Rufnummer **0800 - 3 36 36 36** zu wählen.

Estraro GEA / Vorstand DEB

Netzpost an / retmesaĝo al gea.fe@esperanto.de
Jedes Vorstandsmitglied ist individuell erreichbar per E-Post-Adresse in der Form
vorname.name@esperanto.de.

Prezidanto / Vorsitzender

Ulrich Brandenburg, Durchwahl: -5111
gea.prezidanto@esperanto.de

Vicprezidanto / Stellv. Vorsitzender

Andreas Emmerich, Durchwahl: -5112

Trezoristo / Kassenwart

D-ro Matthias Hecking, Durchwahl: -5113

Sekretario / Schriftführer

Nils Brinkmann, Durchwahl: -5125

Landaj ligoj / Landesverbände

Wolfgang Bohr, Durchwahl: -5114

Administrado / Verwaltung

Barbara Brandenburg

Publika agado kaj pliklerigado /

Öffentlichkeitsarbeit und Weiterbildung

Oliver Walz, Durchwahl: -5116

Kongresoj kaj renkontiĝoj /

Kongresse und Treffen

Andreas Diemel, Durchwahl: -5120

Informteknologioj / Informationstechnologie

Franz Kruse, Durchwahl: -5119

Jugendvertreter / GEJ-komisiito

Michael Vrazitulis, Durchwahl: -5118

Germana Esperanto-Junularo /

Deutsche Esperanto-Jugend

Michael Vrazitulis, Durchwahl: -5211

michael.vrazitulis@esperanto.de

Komisiitoj / Beauftragte

esperanto.de/deb/beauftragte

Gazetaraj kaj publikaj aferoj

/ Presse und Öffentlichkeitsarbeit

Louis von Wunsch-Rolshoven,

Durchwahl: -111 • Fax Durchwahl: -112

louis.von.wunsch-rolshoven@esperanto.de

Komisiito por retaj kunvenoj / Beauftragter

für virtuelle Treffen Heinz-Wilhelm Sprick, *gea*,

zoom@esperanto.de, tel. 0800-3363636-5128

Komisiito por rondvojaĝoj / Rundreisen,

Durchwahl: -5123

Uli Ender, uli.ender@esperanto.de

Informmaterialo / Informationsmaterial

Goar Engländer, Durchwahl: -5127

goar.engelaender@esperanto.de

Medienecho

Hermann Kroppenber, Durchwahl: -5121

medienecho@esperanto.de

Libroservo / Bücherdienst

D-ro / Dr. **Wolfgang Schwanzer**,

Pfarrer-Seeger-Str. 9, 55129 Mainz, Durchwahl:

-5122, buchversand@esperanto.de, www.esperanto.de/buchversand

Komisiito Interreta Redaktado /

Beauftragter Internetredaktion

Thomas Bormann, Durchwahl: -5117

thomas.bormann@esperanto.de

Vertreter des DEB in der EEU-Versammlung /

Reprezentanto de GEA en la asembleo de

EEU: Klaus Leith

klaus.leith@esperanto.de

Pliaj adresoj / Weitere Adressen

Germana Esperanto-Junularo (GEJ) /

Deutsche Esperanto-Jugend (DEJ)

Katzbachstr. 25, 10965 Berlin,

030/4285 7899, Fax: 030/4193 5412

www.esperanto.de/gej (Netzpräsenz)

Interkultura Centro Herzberg (ICH) /

Bildungszentrum des D.E.B.

Komisiitoj/Beauftragte: **Zsófia Kóródy**

(instruado), **Peter Zilvar** (klerigado kaj kulturo),

Grubenhagenstr. 6, 37412 Herzberg, die

Esperanto-Stadt, 05521/5983, Fax (05521) 1363,

Durchwahlen: -411 (Tel), -412 (Fax),

ich@esperanto.de, www.esperanto.de/ich

Germana Esperanto-Instituto /

Deutsches Esperanto-Institut

Prof. D-ro/Dr. **Martin Haase**, Lehrstuhl für

Romanische Sprachwissenschaft,

Uni Bamberg, Durchwahlen: -431 (Tel),

-432 (Fax), martin.haase@esperanto.de,

www.esperanto.de/dei

Germana Esperanto-Biblioteko /

Deutsche Esperanto-Bibliothek

p/a. **Karl Heinz Schaeffer**, Schulstr. 17, 73432

Aalen, Durchwahlen: -421 (Tel), -422 (Fax)

biblioteko@esperanto-aalen.de

bibliothek-aalen@esperanto.de

www.esperanto.de/bibliothek

Fondaĵo FAME / FAME-Stiftung

Andreas Emmerich, estraro@fame-stiftung.de

(nur por FAME)

Stiftung Mondo

Hauptstr. 42, 64753 Brombachtal,
030/6920 4846-1, stiftungmondo@gmail.com,
Bankkonto: 151100004, Volksbank Stuttgart eG,
BLZ 600 901 00.

Spenden sind steuerlich abzugsfähig.

Aŭstria Esperanto-Federacio /

Österreichischer Esperanto-Verband

aef@esperanto.at, www.esperanto.at

Aŭstria Esperanto-Junularo /

Österreichische Esperanto-Jugend

Weissgerberlande 30-36/5/11, 1030 Wien,

aej@esperanto.at, <http://aej.esperanto.at>

Esperantomuzeo Vieno /

Esperantomuseum Wien

Palais Mollard, Herrngasse 9, 1010 Wien,

+43/1/53410-731, Postanschrift: Österreichische

Nationalbibliothek, Josefsplatz 1, Postfach 25,

1015 Wien, plansprachen@onb.ac.at, www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/index.htm

UEA-ĉefdelegitoj kaj perantoj / Bundes-

beauftragte des Esperanto-Weltbundes UEA

Germanio / Deutschland

D-ro / Dr. **Wolfgang Schwanzer**, Adressen siehe

mittlere Spalte: Libroservo/Bücherdienst

Aŭstrio / Österreich

Leopold Patek, Martinstr. 104/38,

3400 Klosterneuburg, Postel. +43/66473611289,

aon.913548977@aon.at

Esperanto aktuel

ISSN 0942-024 X

Eldonisto / Herausgeber

Deutscher Esperanto-Bund e.V.,

der Vorsitzende (v.i.S.d.P.)

Redaktista teamo / Redaktion:

Stano Marček (Martin/Slovakio),

Yashovardhan Singh, Im Johannistal 23, 42119

Wuppertal. Durchwahl: -54

Kunlaborantoj / feste Beiträger:

Hermann Kroppenber (Medienecho),

Utho Maier (Bibliotheken), Peter Zilvar (ICH)

Presejo / Druck: Alfaprint, Martin, Slovakio

Esperanto aktuel kun *-kune-* havas ses

numerojn jare kaj estas abonebla ĉe la oficejo

(vidu maldekstre supre) por 19 €

(de eksterlando: 25 €) jare.

Esperanto aktuel mit *-kune-* erscheint

sechs Mal pro Jahr. Abonnierbar bei der

Mitgliederbetreuung (s.o.). Abonnement: 19 €

(Ausland: 25 €) jährlich; für ordentliche

Mitglieder im Beitrag enthalten.

Anoncoj / Anzeigen:

Skribu al / Schreiben Sie an: deb@esperanto.de

Kontribuoj / Beiträge

Bv. sendi viajn kontribuojn (en formato *.doc

a.s.) al ea@esperanto.de, por n-ro 2021/6 ĝis la

15-a de novembro 2021. Paperaj kontribuoj nur

esceptkaze, tiam al Yashovardhan Singh (vidu

supre). Senden Sie Ihre Beiträge bitte (im Format

*.doc o.ä.) an ea@esperanto.de,

für Nr. 2021/4 bis zum 15. November 2021.

Papierbeiträge nur im Ausnahmefall, dann

an Yashovardhan (s.o.).

Karaj legantoj,

pasis la somero, kaj laŭ mia impresoj la Esperanto-vivo post longa paŭzo reprovoksinigis al normaleco. Multaj el niaj grupoj denove fizike kunvenas. Okazas ankaŭ denove grandaj ĉeestaj kongresoj kiel tiu de Itala Esperanto-Federacio en Assisi. La italaj kongresoj kutime estas bone organizitaj kaj altiras partoprenantojn el multaj landoj. Tiu en Assisi ĉijare eĉ povis iom anstataŭi la Universalan Kongreson, kiu denove devis eskapi en la virtualan mondon. Kongresanoj ankaŭ el Germanio abundis. Raporton de Irina kaj Olga – niaj du oficejaj volontulinoj, kiuj vojaĝis al Assisi per stipendio el la Erasmus+-programo – vi trovos aliloke en ĉi tiu eldono. Por la kongreso en Italio validis striktaj reguloj por protekti sin kontraŭ la pandemio – pli striktaj, ol almenaŭ vakcinitaj personoj spertas en Germanio. La kronvirusa disciplino restos kun ni ankoraŭ longe, kaj certe ni faru ĉion por eviti ke Esperanto-renkontiĝoj disvastigu la viruson.

Tio validas ankaŭ por la venontaj eventoj planataj de GEA, ekzemple la aŭtuna migrado meze de oktobro. Ĝin ni sukcese reenkondukis pasintan jaron malgraŭ la pandemaj limigoj. Post Hitzacker en 2020 Gerald Roemer nun kondukos nin al la ĉirkaŭaĵo de Neustadt/Weinstraße. Ankaŭ por la venontaj jaroj jam ekzistas proponoj. Mi ĝojas ke tiu tradicia evento denove trovas fidelan partoprenantaron. Estus nur bone, se en la venontaj jaroj – kaj espereble sen kontraŭvirusaj limigoj – ni sukcesus iom pli internaciigi ĝin. Alian tradician eventon, la jarfinan renkontiĝon Luminesk', ni pasintjare devis virtualigi. En ĉi tiu jaro ni riskas denove plani ĉeestan eventon kaj por tio elektis la

junulardomon en Münster/Westfalen. Aliĝoj ĝis nun alvenas malrapide. Ŝajnas ke precipe inter regulaj partoprenantoj el eksterlando ankoraŭ regas duboj, sub kiaj cirkonstancoj kaj kun kiaj atestiloj je tiu tempo de la jaro eblos vojaĝi kaj renkontiĝi. GEA povas nur garantii ke – se Luminesk' pro kontraŭvirusaj limigoj ne povos okazi aŭ aliĝinto pro tiu kaŭzo ne povos veni – ĝi repagos la antaŭpagitan monon. Tiun promeson ni en la pasinteco jam plurfoje plenumis.

Kiel vi memoras, la ĉijara germana-pola-fervojista kongreso povis okazi nur virtuale. Nia statuto postulas jarĉefkunvenon ("Federacian Asembleon") almenaŭ unu fojon jare. En 2021 ni ankaŭ devos elekti novan estraron. La nuna estraro decidis ne riski tiom grandan kaj longdaŭran retan eventon, des pli ĉar necesos preciza kontrolo de ĉeestantoj kaj pluraj voĉdonoj. Ni do (kiel jam en 2020) prokrastis la asembleon al la dato de la aŭtuna kunveno de la Asocia Konsilantaro apud Herzberg. Ĉiu membro de GEA estas bonvena partopreni. Invito kaj tagordo por la 30-a de oktobro jam estas publikigitaj. Mi esperas pri multnombra partopreno. En tiu kunteksto mi plurfoje aŭdis la peton pri ebleco virtuale partopreni. Ni klopodos tion aranĝi per nia tekniko kaj kun la afabla helpo de Heinz Sprick. Sed la spertoj el 1 ½ jaroj da pandemio montras ke oni ne tro facilanime promesu „hibridajn“ kunvenojn. Nur-virtualaj eventoj, dum kiuj ĉiu sidas antaŭ sia komputila ekrano, estas organizeblaj, eĉ kun pluraj paralelaj kunsidoj. Tion pruvis ne laste nia kongreso en majo. Sed „hibridaj“ eventoj kun surloka kaj reta partopreno postulas pluroblan teknikan ekipaĵon, pluroblan da fakuloj kapablaj manipuli ĝin – kaj sufiĉe fortan reton en la kunvenejo. Tiun problemon eĉ pli ol ni havas UEA, kun kies prezidanto Duncan Charters ni povis interŝanĝi spertojn dum lia vizito al Berlino komence de septembro okaze de seminario pri la historio de la Esperanto-movado.

Jen mia hodiaŭa ĝisdatigo. Mi ĝojas revidi plejeble multajn el vi fine de oktobro en Osterode, laŭeble multajn surloke en "Freiheimer Hof", kaj eble eĉ sen maskoj!

Amikajn salutojn

Ulrich Brandenburg

Enhavtabelo/Inhalt

1: La urbo Osterode am Harz, en kiu okazos fine de oktobro 2021 GEA-Semajnfino kaj Federacia Asembleo.

2: Adresoj.

3: Germana Esperanto-Asocio: Karaj legantoj. Enhavo.

4-6: Interkultura Centro Herzberg:

Informationstafel über den Großen Knollen jetzt auch in Esperanto. Ĉu "Esperanto-volontulado" helpas? Esperanto-Büchergeschenke aus Skandinavien für die Stadtbücherei. Por la monato novembro 2021 Esperanto-helpanto serĉata. Neue Sonderausstellung im Museum des Welfenschlosses „Firmen- & Produktnamen in Esperanto“ eröffnet. Kalendaro 2021/22.

7-10: Aŭstria Esperanto-Federacio:

Rakonto pri vojaĝo tra la tempo. Vojaĝo de germana profesoro al Eldorado. Reise eines deutschen Professors ins Eldorado. Vikidatumoj (Wikidata).

11-12: Aranĝoj: Jarfina renkontiĝo

Luminesk' ĉi-jare en Münster. Mit Erasmus+ zum Esperanto-Kongress nach Italien. Unuiĝintoj por paco.

13-14: Medienecho

15-16: Publika agado: EU-Zukunfts-konferenz 2021-22.

17-20: El bibliotekoj kaj arkivoj:

Folge 62 – Neuanschaffungen und einige Bemerkungen dazu.

21-22: Recenzo: Valora folkloro kolekto.

23-24: Esperanto ĉiutage: KREO

zitiert auf Esperanto. Online-Esperanto-kurs für Anfänger. Terminaro Someraj Olimpiaj Ludoj.

25-31: kune – revueto de Germana

Esperanto-Junularo: Pri la travivludo „Vintage Story“. Hallo liebes Mitglied. Haushaltsplan der DEJ für 2022. Bericht vom Planungstreue in Wittenberg 28./29.8.28. KEKSO in Schwerte. Malnovaĵoj de GEJ – Reuiniĝo, kaj la 70-jara jubileo.

30: Kalendaro.

31: Recenzo: La Revolucio malantaŭ la Ĉaro.

31: Fotoj: La urbo Osterode am Harz.

Informationstafel über den Großen Knollen jetzt auch in Esperanto

Der Große Knollen ist mit 687 m Höhe der höchste Berg des Südhazes und wird auch oft als der "Brocken des Südhazes" bezeichnet.

Für Herzberg am Harz...die Esperanto-Stadt hatte das Esperanto-Centro in Herzberg in Abstimmung mit der Verwaltung eine Informationstafel in Esperanto und auf Deutsch anfertigen lassen. Seit über fünfzehn Jahren ist die Stadt Herzberg aufgrund eines Ratsbeschlusses auch "die Esperanto-Stadt". An vielen markanten Punkten, z.B. am Lonau-Wasserfall, bei der Einhornhöhle, an der Rhumequelle, beim Schlosseingang, usw. gibt es bereits zweisprachige Informationstafeln. Das ist u.a. für Gäste und Touristen eine Besonderheit, die zudem auch in vielen Medien sehr positiv erwähnt wird.

Das schöne und wetterfeste zweisprachige Schild am Wirtshaus Knollenbaude informiert die Besucher über den Berg, die Natur, den Aussichtsturm mit dem

Restaurant. Zur kleinen Einweihung waren neben einer Esperanto-Delegation mit Gästen aus Frankreich und den Niederlanden auch Delegationen des Harzklubs Herzberg, der Zukunftswerkstatt Herzberg und des Fördervereins Knollenturm erschienen.

Darüber freuten sich der Knollenwirt Sven Wode und der Leiter des Esperanto-Zentrums Peter Zilvar sehr.

Bild: Gruppenfoto bei der Einweihung der Informationstafel

Ĉu "Esperanto-volontulado" helpas?

Je kadro de Erasmus-projekto de EU staĝas ĉe ni franca lingvistino. Temas pri la esplorado rilate al "volontulado" entute.

La gvidado de tiu interesa kaj praktika EU-projekto estas en la manoj de Esperanto-Centro en Toulouse (Francio). La projektpartneroj troviĝas en Toulouse (Francio), ĉe TEJO en Rotterdamo (Nederlando), en Bialistoko (Pollando), Skotlando, Italio kaj ĉe la Esperanto-Centro (ICH) en Herzberg.

La Erasmus+ projekto entute komenciĝis en septembro kaj daŭros probable ĝis marto 2022, kun bonŝanco je plilongigo ĝis somero 2022. La partneroj havas ankaŭ organizajn renkontiĝojn, fakajn interparoladojn, ktp.

Momente voluntulas ĉe ni por kelkaj monatoj sinjorino Jade el Francio. Ekzemple ŝi praktike helpas ĉe la ordigadoj kaj listigadoj de gazetoj kaj libroj kaj ĉe aliaj aktualaj taskoj.

La kernemo estas la diversaj formoj kaj tipoj de volontulado mem. Ekzistas ja plej diversaj formoj kaj imagoj. Ĉu ekzistas iaj normoj laŭ la ĝisnunaj spertoj?

Komprenoble la volontuloj partoprenas la lokajn kaj regionajn Esperanto-renkontiĝojn, seminariojn, aktivecojn, ktp.

Same ni ĝojas, ke en septembro 2021 staĝis ĉe ni Andries el Nederlando.

Esperanto-Bücher-geschenke aus Skandinavien für die Stadtbücherei

In den letzten Jahren bekam das Esperanto-Centro in Herzberg etliche Büchergeschenke aus verschiedenen Ländern, u.a. auch für die Präsentation und Nutzung in der Stadtbücherei Herzberg.

So bekamen wir in diesem Sommer beispielsweise eine Serie von Büchern von Familie Hämäläinen aus Helsinki in Finnland.

Eine größere Menge von Büchern für die Nutzung in der Stadtbücherei Herzberg stammt von dem Buchverlag Esperanto durch Leif Nordenstorm aus Uppsala in Schweden. Diese Bücher wurden von einer Schwedischen Stiftung für das Erlernen von Fremdsprachen finanziert und sollen in öffentlichen Bibliotheken angeboten werden.

Deshalb sind diese Leihgaben bzw. speziellen Schenkungen auch in der Stadtbücherei Herzberg zu finden. Etlichen esprantosprachigen Gästen, auch aus verschiedenen

europäischen Ländern, wurden diese Bücherschenkungen gezeigt und auch erklärt.

Viele Bücher, wie Romane, die von Autoren aus vielen Ländern stammen, waren den Besuchern der Stadtbücherei noch nicht bekannt.

Diese neuen Bücher und reichhaltige Büchersammlungen können während der Öffnungszeiten der Stadtbücherei Herzberg am Harz "vor Ort" gelesen und auch ausgeliehen werden.

Foto: Ein interessierter Sprachstudent in der Stadtbücherei Herzberg

Por la monato novembro 2021 Esperanto-helpanto serĉata

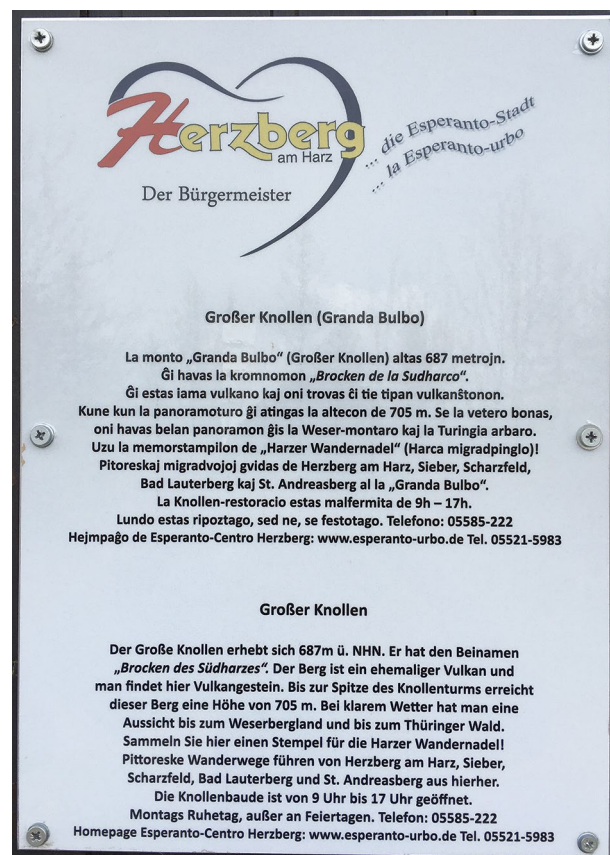
Estas ĉiam multaj urĝaj taskoj, kiujn nia eta teamo ne povas plenumi, ĉar la taskoj kaj bonŝancoj favore al Esperanto kreskas.

Por novembro 2021 ni bezonas ankoraŭ helpantojn. Poŝmonon kaj veturkostojn ni povos pagi dank' al subteno de la Esperanto Landa Ligo en Malsupra Saksio. Por tio ni tre dankas favore por Esperanto.

Taskoj povos esti ekzemple ordigadoj kaj listigadoj de gazetoj kaj libroj, ktp.

Interesiĝantoj bonvolu baldaŭ kontakti nin telefone: 05521-5983, aŭ rete: esperanto-zentrum@web.de

**Esperanto-Centro, Grubenhagenstr. 6,
DE-37412 Herzberg am Harz
– la Esperanto-urbo. Tel. 05521-5983
E-mail: esperanto-zentrum@web.de
hejmpaĝo: esperanto-urbo.de**

Neue Sonderausstellung im Museum des Welfenschlosses „Firmen- & Produktnamen in Esperanto“ eröffnet

Bereits die 16. Sonderausstellung in Bezug auf Esperanto wurde auf der oberen Plattform im Museums des Herzberger Welfenschlosses mit Gästen aus Belgien, Deutschland, Estland und den Niederlanden eingeweiht. Wegen der Pandemie-Auflagen konnte nur eine kleine Delegation dabei sein.

In den letzten Jahren gibt es weltweit immer mehr Produkte, Firmennamen, usw. in Esperanto.

Das älteste Ausstellungsobjekt ist die Zither „Esperanto“, die ca. 1910 von einer gleichnamigen Firma in Sachsen hergestellt wurde. Dieses frühe Exemplar wurde unlängst vom Herzberger Esperanto-Centro ersteigert! Die bekannte Nürnberger Firma TEMPO (=Zeit) produziert seit langer Zeit Papiertaschentücher.

Das Erfrischungsgetränk der Firma PepsiCo „Mirinda“ erhielt vor langer Zeit einen Namen in Esperanto. Es bedeutet „wundernswert“, zusammengesetzt aus den Wortstämmen wundern + wert.

Aus unserer Region gibt es auch ein frühes Beispiel. Der Osteroder „Lichtarzt“ Dr. Breiger erfand bereits vor dem Weltkrieg I eine frühe elektrische Höhensonne mit einem Esperanto-Namen „Altmontara Sun“ (Hochgebirgssonne). Der Südharzer Erfinder zog nach Berlin um und eröffnete große Behandlungszentren. Mit seinen Ärzten sprach er meistens Esperanto.

Hier einige weitere Namensbeispiele: Vasta (Saunaofen) aus Finnland im Jahre 1966

Belsona (tragbares Tonbandgerät) aus Japan bereits im Jahre 1962

Firmennamen & Produkte aus unserer Umgebung:

Pano (Brot) heißt ein Café in Bad Lauterberg

Kulero (Löffel) aus Göttingen ist neue aktive Firma, welche essbare Bestecke produziert.

BONVENO (Willkommen) heißt ein Flüchtlingsheim in Göttingen.

Einige Schweizer Luxusuhren mit Esperanto-Namen gibt es bereits ab ca. 1910:

RADO, MOVADO, ETERNA. Weitere Uhrenhersteller mit esperantosprachigen-Namen, z.B. Adora, Esperanto sind häufig zu finden.

Einige Blumennamen:

Zamenhof-Kletterrose (Züchtung von Dr. Gustav Brada aus Böhmen)

Esperanto-Rose (Züchtung von Jan Böhm aus Böhmen)

Die Tulpe „Esperanto“ ist eine wunderschöne Züchtung aus den Niederlanden

Clematis „Esperanto“

Sie finden alltäglich viele verschiedene Produkte im modernen Handel, z.B. favora, mola, pura, pure, usw.

Auch gibt es etliche Autobezeichnungen, wie Espero (Hoffnung). Fast unendlich viele Firmen und Projekte mit Bezeichnungen oder Namen betreffen die Kunst und Kultur, Informatik, Erfindungen, Kreationen, Musikgruppen, etc.

Auch der Name für den bekannten Impfstoff „moderna“ entspricht der internationalen Logik der Esperanto-Sprache (einschließlich der entsprechenden Aussprache).

Die Kryptowährung MONERO ist recht bekannt und heißt wörtlich übersetzt „Geldstück“.

Kalendaro 2021/22

Multaj Esperanto-renkontigoj denove eblas; kompreneble pro la pandemio, ekzemple kun la kutimaj sekurecdistancoj, maskoj, ktp. Krome ekzistas E-ofertoj en virtuala formo. Bonvenon!

Dienstags regelmäßig ab 16:45 h unser „Esperanto-Klub“(LEB) z.Zt. im Esperanto-Garten!

Ĉiam marde 19 h Esperanto-Klubo (LEB) rete per UEA: Buntaj vesperoj, diversaj temoj, interparoladoj, informoj, internaciaj gastoj, kantoj, ktp: ICH Herzberg.

14.10. - 17.10.21 Europäische Minderheiten- & Sprachenkonferenz der FUEN, Helsinki

17.10.21 – 22.10.21 Esperanto Migrado de GEA en Palatinato (Pfalz), ĉirkaŭ Neustadt a.d. Weinstraße

29.10. – 31.10.21 GEA-Semajnfino en la najbara urbo Osterode kaj Herzberg, bonvenon!

30.10.21 14:30 JHV 2021 des Deutschen Esperanto-Bundes in Osterode „Freiheiter Hof“

12.11. – 14.11.21 Esperanto-Wochenendkursus im Esperanto-Centro (ICH) in Herzberg

10.12. – 12.12.21 DEB-Weiterbildungsseminar, Zamenhof- & Weihnachtsfeier am 11.12.21, Herzberg

28.12. – 04.01.22 JES – Junulara Seminario en Wittenberg, i.a. kantos Vagabondoj 30.12.21

28.12. – 03.01.22 LUMINESK - das Silvestertreffen des Deutschen Esperanto-Bundes in Münster

04.03. - 06.03.22 Esperanto-Weiterbildungsseminar (DEB-Filiale) in Herzberg

18.03. – 20.03.22 Esperanto-Wochenendkursus im Esperanto-Centro Herzberg

11.04. – 18.04.22 PSI (Printempa Semajno Internacia) en Braunschweig

03.06. – 06.06.22 Germana Esperanto-Kongreso en Oldenburg; temo: „Daŭripovo“

Rakonto pri vojaĝo tra la tempo

Esperantigis Franziska Dodik. Originala titolo: Прича о нүтовању кроз време de Patro Predrag Popovic. En YouTube: <https://youtu.be/hEGaoraQv-0>

Mi tute ne rakontis al vi, kiel aspektas la vivo en la futuro. Mi rakontis diversajn rakontojn, el kiuj oni povas ion lerni, sed la futuro... La futuro, pri kiu mi parolas, okazas malproksime de nun, eble en cent jaroj. Ĝi estas, por tiel diri, programita. Oni scias ĉion, kiu faras kion, kiu pensas kion, kaj por esencaj aferoj ne estas loko. Ni esence ekzistis tie. Homa vivo plilongiĝis. Sed tio nun ne gravas. Tio, kio gravas, estas tiu ĉi rakonto. Mi rakontos al vi, kiel ĉio komenciĝis, kaj de kie mi venas ĉi tien.

Mi sentis enuon kaj iris en la muzeon. En la muzeo vi ne havas gvidantojn, vi havas virtualan hologramon. Ĝi estas via gvidanto, kiu gvidas vin tra la muzeo. Vi demandas ĉion, kion vi volas demandi, ĝi respondas al vi, kaj gvidas vin kien vi volas iri. Ĉiuj vizitantoj havas sian propran hologramon.

Kiam mi observis diversajn objektojn, mi vidis unu objekton, kiu aspektis perfekte. Mi neniam antaŭe vidis ion pli belan kaj tiel enigman. Ĝi estis rektangula laŭ formo kaj aspektis kiel farita el natura materialo. Mi demandis tiun ĉi roboton, kiu gvidis min: "Kio estas tio?" Li diris: "Tio estas libro." - "Kio estas libro?" - "Libro estas io plej simila al nia blogo, kiun ni havas."

Plejparte li diris, ke oni faras la libron el papero, kio estas derivaĵo de ligno, ke multaj arbaroj estis tranĉitaj pro la produktado de tiu papero, kaj ke la produktado de tiu papero estas strikte malpermesita, mi ne scias en kiu jaro.

Skribado sur tiu papero estis farita per inko, komence de ansera plumo, poste per globkrajonoj, inkplumoj ktp. Ke la homo mem, kun sia mano, skribis leterojn, librojn, kantojn, kaj tio kion li sentis. Mi miris pri tio kion mi aŭdis, ĉar ĉe ni oni ĉiam rakontis en kritika maniero pri la objektoj, kiuj troviĝas en la muzeo, fine ili pravigas la manieron. Kiel ĝi nun ekzistas kaj diras, ke oni malpermesis librojn kun bona kialo. Ni nun havas elektrajn helpilojn kaj la homo ne havas bezonon por skribi, sed oni parolas kaj tio estas registrita sur iun servilon. Ĉiam, kiam oni volas, oni povas uzi blogon, kie oni registris kaj aŭdis siajn pensojn, ekzakte kiel oni diris. Ne ekzistas plu skribado, ne ekzistas plu legado, ĉion oni faras tiel. Mi demandis, kie mi povas ricevi tiun ĉi libron, sed oni diris, ke libroj estas strikte malpermesitaj. La lastaj ekzemploj pri tiu ĉi mondo estas garditaj en la muzeoj. Ĉu tamen ne ekzistas iu loko, kie troviĝas similaj libroj, mi demandis denove. Ĝi diris al mi, ke ekzistas biblioteko. Ĝi gvidis min al la biblioteko, kiu troviĝis en unu aparta ĉambro, antaŭ kiu staris unu speco de elektronika kurteno, kiu aspektis kiel vitro, sed ne estas vitro, sed nur areo, kvazaŭ aera limo, tra kiu vi ne povas simple eniri. Malantaŭ tiu ĉi aera limo troviĝis diversaj libroj kaj oni konservis specialan klimaton, kiu konvenis al tiuj libroj.

Mi estis fascinita. Mi nur rigardis el malproksimeco kaj provis tralegi titolojn, kiuj estis skribitaj sur la librokovriloj. Estis vere mirinda sento. Mi sidis kaj rigardis en tiu biblioteko kaj provis eltrovi, kio estas libro, kio estas skribita en tiuj libroj, kaj mi vidis, ke unu viro eniris en tiun ĉi ĉambron. Mi estis surprizita kaj demandis min, de kie venas tiu ĉi viro, ĉar ni al kutimiĝis, ke nek en la vendejoj estas homoj kaj nenie estas homoj.

Ĉio farita estas robotike farita, ĝi estas farita per la plakoj, kiujn ili instalas al ni, ĉio estas elektre farita. Homoj estis nur ia laboristaro. Ili diris al ni, se ni faras ion por iu, se ni plenumas ian servon, ke ni per tio subtakas nin mem, kaj ke tio estas diskriminacio. Kial iu laborus kiel vendisto aŭ vendistino kaj ke iu aĉetus kaj tiel metus sin super lin/ŝin. Neniam mi pensis pri tio, kaj por diri al vi la veron, al ni estas malpermesite pensi.

Ĉiuokaze viro envenis, ion purigis, malfermis librojn...

Mi estis surprizita. Mi vidis, ke ekzistas pordoj, mi forlasis la muzeon, iris malantaŭen kaj atendis lin. Li eliris kaj mi diris: "Bonan tagon! Pardonu ke mi demandas tion al vi, sed kiel vi povas eniri ĉi tien?" Li diris, ke li venas ĉi tien kaj konservas librojn, kiujn li devas malfermi de tempo al tempo, la paĝoj de libroj bezonas ankaŭ freŝan aeron, por ke ili ne komencu iĝi ŝimaj ktp., kaj ke tio estas lia laboro. Mi daŭrigis kaj demandis: "Mi scias, ke tio, kion mi demandas vin, estas malpermesite, kaj ke ni ambaŭ povus esti kulpaj, sed ĉu ekzistas iu ebleco, ke vi kunportos al mi iun de tiuj libroj, iun ajn? Mi dezirus legi ĝin kaj kompreneble mi pagos al vi por tiu ĉi servo, kaj redonos al vi la libron. Mi tiel deziras legi tiujn librojn."

En unu momento, la viro kvazaŭ volis plori kaj li diris: "Filo, tio estis mia laboro." Tiu ĉi viro ankaŭ mem verkis iujn el tiuj libroj, kiuj staras tie. Poste li fariĝis bibliotekisto, kaj poste, kiam ili fermis la bibliotekojn, li luktis por resti tie, por ke li povu resti kune kun libroj kiuj estis leĝe malpermesitaj. Li deziris daŭre legi ilin kaj rememori pri ĉio kio iam estis. Li rakontis al mi, ke antaŭ multaj jaroj bibliotekistoj eldonis librojn al homoj. Antaŭ ol li foriris, li demandis: "Kiu libro interesas vin?" Mi diris: "Iu ajn, ĝi devus nur havi rilaton al la senco de la vivo, kun la esenco, kun la pasinteco, kun homoj, ĉar la vivmaniero en kiu ni vivas, estas vere trista. Mi sentas min malplena." Li iris en la ĉambron kaj kunportis al mi unu libron, kiun mi rapide metis en mian dorsosakon kaj foriris.

Kiam mi la unuan fojon prenis la libron kaj sentis sub miaj fingroj tiun ledan bindadon, kaj la odoron de la libro kiam oni malfermas ĝin, kaj sonon de la paĝo, mi komencis plori. La viro diris al mi, ke mi ne rajtas damaĝi la libron, kaj ke mi devas ĝin redoni en la kondiĉo, en kiu mi prenis ĝin. Sed diable, kiom ajn mi provis, mi tute ne povis ne difekti la libron. Miaj larmoj falis sur multajn paĝojn kaj ili iom tordis tiujn paĝojn.

Li ne ĉagrenis. Li diris, ke kun la tempo ĝi malboniĝos. Mi legis libron post libro. Mi aparte ŝatis la historion de la homoj kaj rakontoj kiel homoj antaŭe estis liberaj. Vi devas scii, ni ne plu estas.

Ni nun loĝas en rezervejo. Ekzistas klanoj, kiuj malakceptis la novan mondan ordon kaj la gvidantoj de ĉi tiu mondo metis ilin en rezervejojn. Ili ne multe plendis pri devo iri tien. Temas pri grandaj verdaj areoj. Al ni estas severe malpermesite iri tien, kaj ili ankaŭ ne rajtas eniri en nia mondon, ĉar ili rifuzis vivi kiel ni.

Vojaĝo de germana profesoro al Eldorado

Informis min pri la vojaĝo de la fama aŭstra teoria fizikisto prof. Ludwig Boltzmann al Kalifornio en 1905 kaj ties sprita raporto astronomia kolego prof. Arne Slettebak de la Ŝtata Universitato de Columbus, Ohio, Usono.

Atentigite de li pri angla traduko de tio en la ĵurnalo „Physics Today“ en 1992, mi evoluigis la ideon traduki ĝin ankaŭ al Esperanto, ĉar Boltzmann priskribis siajn problemojn kun la angla lingvo, en kiu li devis prezenti 30 prelegojn en la Universitato de Berkeley en Kalifornio. Konkrete li kritikis la nefonetikan karakteron de tiu lingvo. Simbola voko al esperantigo venis de la fakto, ke lia vojaĝo okazis en somero 1905, samsezone kun la unua Universala Kongreso de Esperanto en Bulonjo ĉe Maro (5-12 de aŭgusto). Boltzmann okupiĝis ankaŭ pri reformo de la germana ortografio kaj en la sama libro, kie aperis tiu raporto, li startas per „Forwort“

Reise eines deutschen Professors ins Eldorado

Über die Reise des berühmten österreichischen theoretischen Physikers Prof. Ludwig Boltzmann nach Kalifornien im Jahr 1905 und seines geistreichen Berichtes informierte mich mein astronomischer Kollege Prof. Arne Slettebak von der State University Columbus, Ohio, USA.

Er machte mich auf die englische Übersetzung davon in der Zeitschrift „Physics Today“ von 1992 aufmerksam und so wuchs in mir die Idee einer Übersetzung auch ins Esperanto, weil Boltzmann seine Probleme mit der englischen Sprache beschrieb, in der er 30 Vorlesungen an der Universität Berkeley in Kalifornien zu halten hatte. Konkret kritisierte er den nichtphonetischen Charakter dieser Sprache. Ein symbolischer Aufruf zur Übersetzung ins Esperanto war die Gleichzeitigkeit seiner Reise nach Kalifornien mit dem ersten Universala Kongreso de Esperanto in Boulogne-sur-Mer 1905. Boltzmann befasste sich auch mit der Reform der deutschen Rechtschreibung, denn im selben Buch, in dem auch sein Bericht erschien, startet er mit einem „Forwort“

Ludwig Eduard Boltzmann (1844–1906) estis monde fama aŭstra fizikisto. En siaj *Popularaj Artikoloj* (*Populäre Schriften*) li skribis interalie pri preleg-vojaĝo al Kalifornio, kiun li faris en 1905. Ĉi tiu raporto aperas en paralela esperanta-germana eldono, kun komentoj en Esperanto, interalie pri la multaj citaĵoj, kiujn Boltzmann enmetis en sian artikolon.

Hans Michael Maitzen (n. 1943 en Graz) estas aŭstra astronomo studinta en la Universitato de Graz, doktoriĝis tie en 1967 kiel Dr. phil. per astrofizika disertacio pri la Einstein-a ruĝigo de steloj. Post soldat servo kaj deĵoro en la simobservatorio Kanzelhöhe (Karintio) li eklaboris en 1969 en la Astronomia Instituto de la Ruhr-Universitato Bochum (FRG), kaj tiel kiel unua aŭstro povis utiligi la elstarajn astronomiajn observkondiĉojn de la Eŭropa Suda Observatorio (ESO) en Ĉilio. Reveninte en 1976 al Aŭstrio kiel scienca asistanto de la Viena Universitata Observatorio li lanĉis kampanjon, ke ankaŭ Aŭstrio membrigu en ESO, kio estis sukcese atingita en 2008. En 1989 li fariĝis eksterorda profesoro. Li estas profesoro en AIS San Marino (ties prezidanto 2012–2015, nun vicprezidanto). Esperantisto ekde 1961, TEJO-prezidanto 1968/69, ĉef-reprezentanto de UEA en la sidejo de UN Vieno.

Reinhard „Renardo“ Fössmeier (n. 1955) estas germano vivanta en Munkeno. Esperanton li eklernis en 1976. Li magistriĝis en 1980 pri matematiko ĉe Technische Universität München (TUM) kaj tie doktoriĝis en 1984. En 1989 li habilitiĝis pri informadiko ĉe AIS San-Marino, kies membro li estas de 1995. Ekde 1990 li laboris en informadikaj entreprenoj kaj specialiĝis pri rete distribuitaj aplikajoj. En 2015 li sendependiĝis kiel liberprofesia konsilisto. Honorofice li instruas ĉe AIS kaj en la universitato Lucian Blaga en Sibio (Rumanio). Li publikigis fakan libron kaj keldek sciencajn kaj teknikajn artikolojn, kontribuante al la omaĝvolumoj „La arto labori kune“ (por H. Tonkin) kaj „Littera scripta manet“ (por H. G. Frank).

ISBN 978-80-88326-19-9

9 788088 326199

K A V A - P E C H

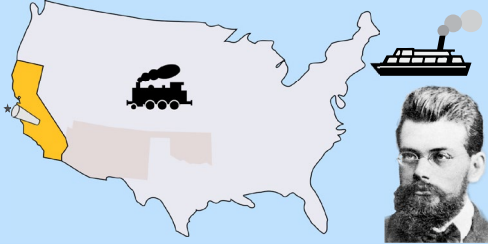
Vojaĝo de germana profesoro al Eldorado

Ludwig Boltzmann

Ludwig Boltzmann

VOJAĜO DE GERMANA PROFESORO AL ELDORADO

Reise eines deutschen Professors ins Eldorado

Elgermanigis: Hans Michael Maitzen

Kun komentoj de Hans Michael Maitzen kaj Renardo Fössmeier

K A V A - P E C H

Aŭstria Esperanto-Federacio / Österreichischer Esperanto-Verband

kun kompleta koincido de la skriba kaj parola germana lingvo, gvida principo por la lingvo de d-ro Zamenhof! La entrepreno komenciĝis en aprilo 2021 kun grava partopreno de kolego prof. Reinhard (Renardo) Fössmeier de la Akademio Internacia de Sciencoj (San Marino), kiu krom gravan logistikan engaĝigon kontribuis signifan parton de la komentoj en nia libro. La libro estas mendebla ĉe UEA kaj ĉe KAVA-PECH. ISBN: 9788088326199.

2021-09-06 Hans Michael Maitzen

Vikidatumoj (Wikidata)

Ni ĉiuj konas Vikipedion (Wikipedia), la interretan enciklopedion. Ĝi estis fondita en la jaro 2001, do antaŭ 20 jaroj.

Vikipedio enhavas multege da interesaj kaj valoraj artikoloj. Bedaŭrinde la enhavo de la artikoloj nur malfacile estas aŭtomate traserĉebla. Ekzemple, se vi volas scii, kiom da Esperanto-monumentoj ekzistas en la mondo.

Por tio pli bone taŭgas Vikidatumoj (WikiData). Fondita en la jaro 2012, ĝi estas kolekto da objektoj, simile al Vikipediaj artikoloj. Ĉiu objekto havas kodon Qnnn, kie nnn estas sinsekvo da ciferoj.

Ekzemple eblas serĉi artikolon pri Zamenhofa monumento, Vieno. Estas propra artikolo en Vikidatumoj. Ĝi havas la kodon Q38007732 kaj estas trovebla ĉe <https://www.wikidata.org/wiki/Q38007732>.

Tie estas listigitaj diversaj “atributoj” de la preparolita objekto. Ekzemple la Zamenhof-monumento “estas” (P31) “Zamenhof/Esperanto-objekto” (Q75762). Kaj ĝi “troviĝas en listo de kulturaj heredaĵoj” (P2817).

Zamenhofa monumento, Vieno (Q38007732)

monumento en la centro de la urbo

En pluraj lingvoj

Deklaroj

estas

Property:P31

prolektita monumento

+ 1 referencoj

Zamenhof/Esperanto-objekto

Q75762

+ 0 referencoj

en listo de kulturaj heredaĵoj

Property:P2817

Q1531729

+ 0 referencoj

Kiamaniere traserĉi la Vikidatuman datumbazon? Ni donas ekzemplojn.

Ekzemplo 1: Kiom da aliaj Zamenhof/Esperanto-objektoj estas troveblaj? Por traserĉi Vikidatumojn, sufiĉas viziti

und versucht die vollständige Übereinstimmung von geschriebener und gesprochener Sprache, ein Leitprinzip für die Sprache von Dr. Zamenhof! Unser Unternehmen begann im April 2021 mit der Teilnahme von Prof. Reinhard (Renardo) Fössmeier von der Akademie Internacia de la Sciencoj (San Marino), der neben seinem sehr wichtigen logistischen Engagement einen signifikanten Teil des Kommentars in dieser Publikation beitrug. Das Buch ist bei UEA und bei KAVA-PECH erhältlich. ISBN: 9788088326199. 2021-09-06 Hans Michael Maitzen

<https://query.wikidata.org/> kaj entajpi kelkajn liniojn da teksto.

Wikidata Query Service

Ekzemploj

Query Builder

Helpo

```
1 # Zamenhof-monumento
2 SELECT ?objekto ?objektoLabel |
3 WHERE
4 {
5   ?objekto wdt:P31 wd:Q75762. # estas (P31) Zamenhof-objekto (Q75762)
6   SERVICE wikibase:label { bd:serviceParam wikibase:language "eo" }
7 }
```

Linioj por demando, en <https://query.wikidata.org/>

Enmomente (la 23-an de Septembro 2021) ĝi redonas 127 rezultajn objektojn.

objekto	objektoLabel	landoLabel
wd:Q63253375	51-a Bazilemejo Ludoviko Zamenhof en Bjalistoko	Pollando
wd:Q56753941	Avenue Dr Zamenhof, Anderlecht	Belgio
wd:Q201017	Bona Espero	Brazilo
wd:Q3847076	Centro Ludoviko Zamenhof	Pollando
wd:Q45320097	Doutor Luiz Lázaro Zamenhof	Brazilo
wd:Q19016404	Dr Zamenhofstraat, Schiedam	Nederlando
...	...	...

Rezulto 1: Zamenhof-objektoj en la mondo

Ekzemplo 2: Ekzistas famaj esperantistoj, kiel ekzemple Kálmán Kalocsay (Q12628).

Ni interesiĝas pri la jenaj informoj: Pri kiuj homoj scias Vikidatumoj, kies okupo (P106) estas esperantistoj (Q860918)?

Kiuj el tiuj samtempe havis okupon (P106) poeto (Q49757)?

Per tiu kodo Vikidatumoj donas la informon:
Esperantistaj poetoj
SELECT ?objekto ?objektoLabel
WHERE
{

?objekto wdt:P106
wd:Q860918. # Esperantisto
?objekto wdt:P106
wd:Q49757. # poeto
SERVICE
wikibase:label {
bd:serviceParam
wikibase:language "eo, de,
en" }
}

objekto	objektoLabel
wd:Q3564857	Josef Rumler
wd:Q3848779	Miroslav Irčan
wd:Q11774108	Dalibor Chalupa
wd:Q3509945	Jiří Karen
wd:Q3735234	Hendrik Adamson
wd:Q12344614	Adalberto Huleš
wd:Q3827257	Ramón Fernández Jurado
wd:Q3889237	Feliks Zamenhof
wd:Q3891877	Leo Belmont
wd:Q3892599	Eugenio Miñalski
wd:Q4159595	Georgo Deškin
...	...

Rezulto 2 (entute 131 objektoj)

8 Esperanto aktuell 5/2021 № 269

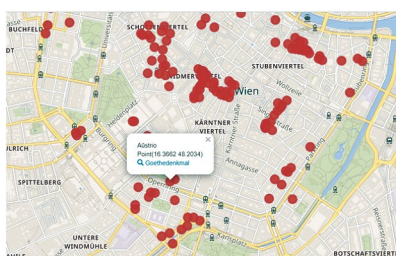
Esperanto aktuell 5/2021 № 269 9

Ekzemplo 3: Zamenhofa monumento en Vieno estas kultura heredaĵo. Kiom da aliaj kulturaj heredaĵoj troviĝas en Vieno?

```
# kulturaj heredaĵoj
SELECT DISTINCT ?objekto ?objektolabel ?landolabel ?loko
WHERE
{
  ?objekto wdt:P2817 wd:Q1531729. # kultura heredaĵo (P2817)
  ?objekto wdt:P625 ?loko. # havas geografiajn koordinatojn (P625) ?
  ?loko
  ?objekto wdt:P131* wd:Q1741. # troviĝas en (P131) Vieno (Q1741)
  ?objekto wdt:P17 ?lando. # estas en lando (P17) ?lando
  SERVICE wikibase:label { bd:serviceParam wikibase:language "eo, de" }
```

Ĉar ni aldonis ankaŭ la geografian koordinaton (la variablon? loko) en la rezulton, eblas per simpla musklako montri la rezultojn en mapo.

Rezulto 3: mapo de kulturaj heredaĵoj en Vieno (<https://w.wiki/4987>)

Pli profundajn informojn vi trovas en interreto, ekzemple ĉe <https://eo.wikipedia.org/wiki/Vikidatumoj>

Alfred Heiligenbrunner, 2021-09-23

Ankündigung der nächsten

Generalversammlung des Österreichischen Esperanto-Verbandes (AEF)

Wann: Sa, 2022-01-22 13 Uhr

Wo: Cafe Frey, Favoritenstraße 44, 1040 Wien

Tagesordnung:

- 1.) Begrüßung, Feststellung der Beschlussfähigkeit.
- 2.) Genehmigung der Tagesordnung.
- 3.) Protokoll der letzten Generalversammlung.
- 4.) Bericht des Obmanns, des Kassiers und der Rechnungsprüfer.
- 5.) Entlastung des Vorstandes.
- 6.) Neuwahl des Vorstandes und der Rechnungsprüfer.
- 7.) Abstimmung über sonstige Anträge und Allfälliges.

(2021-09-15 Alfred Heiligenbrunner)

Anonco pri Zamenhoffesto en Vieno

Sabate la 11-an de Decembro okazos denove nia Zamenhof-Festo.

La evento okazos kiel kutime en la Pola Instituto, Am Gestade 7, 1010 Wien.

Ni ĝojas pri via alveno kaj pri interesaj rakontoj el via verda mondo.

Detaloj: <https://eventaservo.org/e/a71b1b>

(2021-09-13 Franziska Dodik)

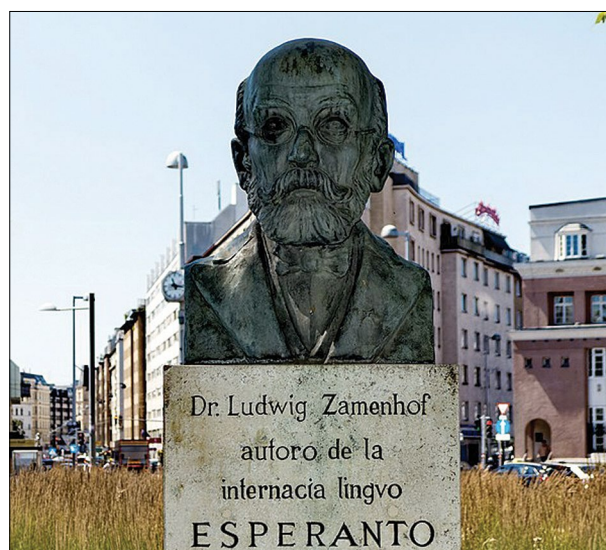
Hinweis: Bankverbindung AEF

Der Österreichische Esperanto-Verband (AEF) hat ein neues Bankkonto:

Österreichischer Esperanto-Verband
IBAN AT612011184452740800
BIC GIBAATWWXXX

Das alte Konto bei der Easy-Bank läuft Anfang nächsten Jahres aus.

(2021-09-15 Alfred Heiligenbrunner)

Jarfina renkontiĝo Luminesk' ĉi-jare en Münster

LUMINESK' estas la silvestra renkontiĝo de Germana Esperanto-Asocio.

Ĝi nun okazos la sepan fojon kaj fariĝis posteulo de la iamaj "Internaciaj Festivaloj", private organizitaj. Ankaŭ ĉi-foje ĝi ofertas varian kaj altkvalitan programon – lingvokurson, prelegojn kaj diskutgrupojn, ekskursojn kaj distrajn programojn. Partoprenantoj kutime venas el 7-8 landoj.

En la historigrava urbo de la tielnomata "vestfalia paco" la tridekjara milito estis finita en la jaro 1648. Tiutempe la riĉaj komercaj familioj influis la bildon de la urbo, hodiaŭ ankoraŭ videbla per la multaj pompaj domoj ĉirkaŭ la merkata placo Prinzipalmarkt. En la nuna jarcento Münster estas konata pro sia universitato kaj la universitata hospitalo. La miloj da studentoj pozitive influas la urbocentron.

La loko estas atingebla per aŭtoŝoseo kaj pli favore per la IC de Kolonjo aŭ Hamburgo. Ĝi situas en bela pejzaĝo de la ebena Münsterland. La arkoiro ĉe la merkato Prinzipalmarkt estas vidinda, same la katedralo Dom kaj la urbodomo, kie la "vestfalia paco" estis sigelita. La multaj studentoj ankaŭ troviĝas sur la vojo de la urba muro, kiu konektas la diversajn urbopartojn ringforme, kompreneble per biciklo, en loka dialekto "leze".

Pliaj informoj troviĝos en la retpaĝo www.luminesk.de

Mit Erasmus+ zum Esperanto-Kongress nach Italien

Viele Wege führen zu Esperanto. Wir beide sind durch einen Zufall dazu gekommen und auch durch die Pandemie, die uns (wenn auch unfreiwillig) mehr freie Zeit eingebracht hat.

Es war eine kleine Anzeige des Deutschen Esperanto-Bundes in der Freiwilligenbörse von berlin.de, die unsere Aufmerksamkeit erweckte. Der Esperanto-Bund suchte Ehrenamtliche, um beim Katalogisieren von Büchern, die der Staatsbibliothek zu Berlin angeboten werden sollten, zu helfen. Also meldeten wir uns, und mit der neuen Aufgabe kam auch das Interesse an der Sprache. Und es ist ja bekannt, dass da wo Interesse ist, jede Gelegenheit ergriffen wird, diesem Interesse auch nachzugehen. Wir verdanken es Barbara Brandenburg, dass wir uns in dem Online-Esperanto-Kurs von Rudolf Fischer fanden und, ein wenig später, schließlich dann auch auf dem italienischen Esperanto-Kongress in Assisi.

Diese lehrreiche und wunderbare Reise wurde mit Geldern aus dem Erasmus-Programm der EU finanziert. Anträge wurden ausgefüllt und genehmigt, Gelder überwiesen und unsere Teilnahme angemeldet. Am 20. August 2021 war es dann so weit: die internationale Welt des Esperanto öffnete für uns die Tür.

Dank hervorragender Organisation und dem vielfältigen Programm hatten wir eine Woche lang Gelegenheit, den Kongress zu genießen: an einem Sprachkurs teilzunehmen, Konzerte und Vorträge zu besuchen und vor allem viele interessante und nette Menschen kennen zu lernen. Besonders schön waren die zahlreichen Exkursionen durch das atemberaubende Umbrien. Natürlich alles in Esperanto

- der Sprache, die uns Teilnehmer aus allen Ecken der Welt zusammengebracht hat.

Und so, nach dieser intensiven und erlebnisreichen Woche, ist es nicht verwunderlich, dass die Welt des Esperanto uns völlig in ihren Bann gezogen hat.

Mit einem Teilnahmefragebogen von Erasmus und der folgenden Mail an Barbara endet schließlich unser kleines Abenteuer, das für uns beide definitiv zum Höhepunkt dieses Jahres geworden ist:

Kara Barbara,

tre varman saluton por vi el Asizo. Hodiaŭ estas la lasta tago de la kongreso, kaj ni ambaŭ volas danki vin pro la bonega tempo en Italujo!

Dum ĉi tiu semajno ni lernis multon, vidis multon kaj renkontis multajn interesajn homojn.

Varmajn salutojn

Olga Khomchenko kaj Irina Köhler

Unuiĝintoj por Paco

La 21-an de septembro 2021 (Internacia Tago de Paco) kvin invititaj esperantistoj partoprenis en Internacia Pacforumo "Unuiĝintoj por Paco" en la hotelo Devín, en la slovaka ĉefurbo Bratislavo.

La forumo havas en sia statuto "subteni Esperanton kiel internacian lingvon de paco". Stano Marček kaj Petro Baláž estis akceptitaj en la estraron kaj estis invititaj al kunlaboro.

La forumon enkondukis la iama prezidento de Slovakio Ivan Gašparovič, post kio sekvis alparoloj de invititaj gastoj kaj reprezentantoj de politikaj partioj.

La prezidanto de la forumo Eduard Chmelár parolis pri novaj celoj de la porpaca movado. Ilona Švihlíková, ekonomo, fondinto kaj koordinanto de la civitana asocio Alternativo

Petro Baláž salutas la ĉeestantojn.

Desube, gvidis diskutojn pri la temo "EU kiel pacaktivulo". Branislav Fábry, faka asistanto el Komenia Universitato en Bratislavo, kontribuis pri la temo "Rajto je paco kaj eblecoj de ĝia esprimo en la jura ordo". Ján Čarnogurský, eksprezidanto de Slovaka Registaro, parolis pri la bezono de nova sekureca arkitekturo. Petr Dulák, ekssekretario de Ĉeĥa Ministerio de Eksterlandaj Aferoj, iama konsulo de Ĉeĥa Respubliko en Francio, gvidis diskutojn pri la temo "Eksterlanda politiko en tereno de homrajtoj: hipokriteco de liberala imperialismo".

La Pacforumo publikigis gazetaran komunikon, en kiu ĝi esprimis seriozajn zorgojn pri la kreskanta militarismo de Eŭropa Unio kaj la minaco al la monda paco, la pli kaj pli klaran ligan inter la armilkomerco, militoj kaj deviga migrado. Konforme al la ripetaj alvokoj de la papo Francisko, ĝi alvokis al radikala reduktado de armiloj kaj uzo de la ŝparotaj financoj por trakti la klimatan krizon. Ĝi subtenas la ideon de nedividebla sekureco por ĉiuj, sen ekzisto de militaj blokoj, laŭ la principoj de Pariza Ĉarto por Nova Eŭropo, akceptita en ĝia pintkunveno en novembro 1990, por la adopto de UN-Traktato pri Malpermeso de Nukleaj Armiloj.

La internacia iniciato "Unuiĝintoj por Paco" estis establita en Slovakio el iniciato de Eduard Chmelár, okaze de la 70-a datreveno de la fino de Dua Mondmilito la 6-an de majo 2015. Ĝiaj subskribintoj estis miloj da personecoj el 7 eŭropaj landoj, inkluzive de la iamaj slovaka prezidentoj.

La kvin slovakaĵ esperantistoj.

Medienecho

Herzlichen Dank für zugesandte Artikel und Hinweise. Bitte geben Sie bei Mitteilungen einen eindeutig identifizierbaren Absender und einen sinnvollen Betreff an, damit sie nicht im Spam-Ordner landen.

Netzbeiträge, die nur über Angabe persönlicher Daten, per Passwort, kostenpflichtig oder nach Anmeldung zu lesen sind, sind kursiv gedruckt.

Auf nicht im Netz erschienene Berichte, die aber vorliegen, wird hingewiesen. Diese können Interessenten gerne als Kopie zum persönlichen Gebrauch (nur per Netzpost) zugesandt werden. Anfragen an "medienecho@esperanto.de" - Bitte den jeweils genannten Betreff angeben.

Danke, Hermann

ARD und ZDF – KIKA

ein kurzes Video

"Wenn alle Menschen auf der Welt die selbe Sprache sprächen..."

https://www.kika.de/pur/sendungen/videos/video49474_zc-88419e5c_zs-82172588.html?page=artikel

7. September 2021

Tag des Denkmals

Wien - Österreichische

Nationalbibliothek -

Esperantomuseum

Das Esperantomuseum verzichtet

2021 auf den Druck einer

Programmbroschüre und präsentiert

Ihnen alle Programmpunkte auf seiner Website.

https://tagdesdenkmals.at/de/programm/?tx_memorials_earlybirdmemorialslist%5Bmemorial%5D=491&tx_memorials_earlybirdmemorialslist%5Baction%5D=show&tx_memorials_earlybirdmemorialslist%5Bcontroller%5D=Memorial&cHash=b9828cbd574d84c38e38e15e2bb96543

6. September 2021

Neue Zürcher Zeitung

Esperanto 2.0:

«Sprachen lernen ist überflüssig, vertrauen Sie lieber auf Ihr Übersetzungsprogramm»

Geht es nach den IT-Visionären, wird

der Mensch Sprachen künftig nicht

mehr lernen, sondern downloaden – vom Prozessor direkt auf die

Schnittstelle im Gehirn. Wird die Welt zum Paradies, in dem alle einander verstehen?

<https://www.nzz.ch/feuilleton/chinesisch-zum-download-sie-wollen-eine-andere-sprache-sprechen-kein-problem-laden-sie-bloss-das-programm-herunter-ld.1643694>

30. August 2021

Radio Dreyeckland

Esperanto Magazin

ca. einstündige Radiosendung

<https://player.fm/series/radio-dreyeckland-180742/esperanto-magazin-montag-30082021>

23. August 2021

Esperanto Magazin

Einstündige Radiosendung

<https://player.fm/series/radio-dreyeckland-180742/esperanto-magazin-montag-23082021>

20. August 2021

VHS – Volkshochschule Arnstberg-Sundern

Esperanto-Intensivkurs für Fortgeschrittene

Ein Kurs für Anfänger findet bei genügender Nachfrage statt.

von Freitag, dem 12. November, 18

Uhr bis Sonntag, 14. November, 13 Uhr

Kursgebühr je nach Zimmerwahl (Seeblick, Balkon, Einzelzimmer): 148 – 193 €

Neben fundiertem und interessant gestalteten Unterricht in den unterschiedlichen Lerngruppen genießt man die Lage des Hauses oberhalb des Sorpesees, eine hervorragende Küche und gepflegte Zimmer.

Abende in gemütlicher Runde sind schon seit vielen Jahren Tradition

<https://www.vhs-arnstberg-sundern.de/index.php?id=139&kathaupt=11&knr=V-426-191&kursname=Esperanto+fuert+Fortgeschrittene&katid=89#inhalt>

89#inhalt

20. August 2021

Esperanta Retradio

Ĉiun tagon aŭdu bonajn ĉirkaŭ-5-

minutajn aŭskultadojn/legadojn,

<http://esperantaretradio.blogspot.com/?view=magazine>

18. August 2021

Harz-Kurier

Firmen und Produkte gibt es auch auf Esperanto

Erfreulicherweise jetzt ohne

Bezahlschranke

Eine Sonderausstellung in Herzberg macht auf den kommerziellen Nutzen

der Plansprache Esperanto aufmerksam. In den letzten Jahren gibt es weltweit immer mehr Produkte, Firmennamen und so weiter in Esperanto.

<https://www.harzkurier.de/lokales/herzberg/article233074017/Firmen-und-Produkte-gibt-es-auch-auf-Esperanto.html>

10. August 2021

**VHS Hameln
Esperanto-Luft schnuppern mit dem Rattenfänger.**

Einführung in die internationale Plansprache

https://www.vhs-hameln-pyrmont.de/_kufer/webbasys/index.php?kat_haupt=20&katid=245&knr=C4260

00HM&kursname=Esperanto-Luft+schnuppern+mit+dem+Rattenfänger

8. August 2021

Radio F.R.E.I.

Einstündige Radiosendung

https://www.radio-frei.de/index.php?iid=7&pPAGE=2&ksubmit_show=Artikel&kartikel_id=8911

7. August 2021

Mindelheimer Zeitung

Ein Sommercamp in Mindelheim, das den Horizont erweitern soll.

Vom 7. – 10. September wurde unter dem Motto „Krea Laborejo“ ist im Jugendhaus der Maristen im September viel geboten.

<https://www.augsburger-allgemeine.de/mindelheim/Mindelheim-Ein-Sommercamp-in-Mindelheim-das-den-Horizont-erweitern-soll-id60283966.html>

**4. August 2021
Radio Esperanto**

La 18an de oktobro 2020, dimanĉe, aperis la 55a programo de la Kaliningrada Esperanto-podkasto "Radio Esperanto".

<https://podcasts.apple.com/de/podcast/radio-esperanto-55/id1241042612?i=1000507766008>

26. Juli 2021

**Radio Dreyeckland
Esperanto-Magazin**

ca. einstündige Radiosendung

<https://player.fm/series/radio-dreyeckland-180742/esperanto-magazin-montag-26072021>

23. Juli 2021

**Harz-Kurier – mit Bezahl-Schranke
La Esperanto-Urbo**

**15 Jahre Esperanto-Stadt Herzberg
Sprache verbindet Menschen**

<https://www.harzkurier.de/lokales/herzberg/article232860801/15-Jahre-Esperanto-Stadt-Herzberg-Sprache-verbindet-Menschen.html>

21. Juli 2021

Salzburger Nachrichten

**Büchner-Preis: Für Clemens J. Setz
ist Esperanto die große Befreiung
Leserbrief:**

"Setz meint, noch nie wurde bei einer Plansprache so viel "richtig" gemacht wie im Fall Esperanto, in dem wie in allen lebensfähigen Sprachen eine

sinnlich und strukturell verkörperte Unendlichkeit steckt."

<https://www.sn.at/leserforum/leserbrief/buechner-preis-fuer-clemens-j-setz-ist-esperanto-die-grosse-befreiung-106904200>

20. Juli 2021

ORF.at

Clemens J. Setz erhält Büchner-Preis

Zuletzt veröffentlichte er das Buch „Die Bienen und das Unsichtbare“, in dem er den Plansprachen wie Esperanto, Volapük oder Blissymbolisch nachspürte, in die Leben und Abgründe ihrer mitunter skurrilen Erfinder eintauchen ließ und von eigenen Plansprachen-Lernerfahrungen berichtete.

<https://orf.at/stories/3221674/>

16. Juli 2021

WochenKurier

Vielfalt der Sprachen erleben - Halbe

Esperanto, die weltweit am weitesten verbreitete Plansprache, wird beim Festival eine große Rolle spielen. Entsprechend dem Ziel der Esperanto-Bewegung, internationale Begegnungen zu ermöglichen, sind Menschen mit

verschiedener Herkunft eingeladen, ihre Sprachen vorzustellen.

<https://www.wochenkurier.info/suedbrandenburg/dahme-spreewald/artikel/vielfalt-der-sprachen-erleben-82036/>

März 2021

KREO

Das Bio-Markt-Magazin

La interesa "Biomarkt-Magazin KREO" aperigas je sia dorsflanko ĉiam mallongan Esperantotekston. Ĉi tie rigardu paĝon 75.

<https://www.bio-blog.de/kreo-das-biomarkt-magazin/#20210376>

EU-Zukunftskonferenz 2021-22

Die Europäische Union berät im Rahmen der "Konferenz zur Zukunft Europas" seit Mai 2021 bis etwa April 2022 über ihre weitere Entwicklung.

In einer ersten Phase haben Bürgerinnen und Bürger die Möglichkeit, ihre Vorschläge einzubringen und die Vorschläge anderer zu unterstützen. Seit Mitte September gibt es Bürgerforen zu verschiedenen Themenbereichen, später beraten Abgeordnete des EU-Parlaments und der nationalen Parlamente zusammen mit Vertretern der EU-Kommission und der Regierungen der Mitgliedstaaten über künftige Maßnahmen.

Esperanto in der Europäischen Union

In einer Reihe von Vorschlägen geht es auch um die internationale Sprache Esperanto und deren Nutzen für Europa unter verschiedenen Gesichtspunkten, u. a. Bildung, Demokratie sowie Werte und Rechte.

Der Welt-Esperantobund, die Europäische Esperanto-Union, der Deutsche Esperanto-Bund, der Verein EsperantoLand und viele andere Vereinigungen bitten darum, diese Vorschläge zu unterstützen; einige werden im Folgenden vorgestellt.

Ludwik Zamenhof hat uns die wundervolle Sprache Esperanto gegeben, die von Menschen in über hundert Ländern gesprochen wird – nehmen wir jetzt die Gelegenheit wahr, das Ansehen des Esperanto in der Öffentlichkeit zu fördern und seine Stellung in der Europäischen Union zu unterstützen.

Jede Stimme zählt!

Der Erfolg unserer Kampagne und die Wirkung der unterstützenden Stimmen misst sich hierbei nicht nur danach, ob unsere Vorschläge von den Gremien der EU-Konferenz angenommen werden; vielleicht sind da die Chancen eher gering.

Allerdings ist es für den Fortschritt und das Ansehen des Esperanto sehr notwendig, dass wir bei einer solchen Konferenz mit unseren Vorschlägen vertreten sind und dass wir auch eine akzeptable Zahl an Unterstützern finden können. Auf diese Seiten schauen Leute, die an Europa und internationaler Zusammenarbeit interessiert sind, gelegentlich auch Journalisten, Vertreter von Parteien und die Bürgerinnen und Bürger, die an den Bürgerkonferenzen teilnehmen werden. Vielleicht können wir auch den einen oder die andere für Esperanto interessieren – um so besser, je weiter oben in der Liste der Vorschläge wir zu finden sind.

Bisher haben es drei der Esperanto-Vorschläge geschafft, zwischen 200 und 350 Stimmen zu sammeln. Auch wenn das wenig klingt – der Vorschlag mit den meisten Stimmen überhaupt hatte Anfang September lediglich etwa 530 Stimmen. Wir haben daher eine gute

Chance, mit vertretbarem Aufwand im Rahmen der EU sichtbar zu werden. Jede und jeder ist gefragt, die Esperanto-Vorschläge zu unterstützen sowie Freunde und Bekannte um Unterstützung zu bitten.

Geduld beim Anmelden ist nötig

Leider ist der Anmeldeprozess auf den Seiten der Europäischen Union recht kompliziert; außerdem dauert die Antwort der Seiten oft recht lang. Wir bitten sehr um Geduld und Ausdauer; vielleicht ist auch ein erneuter Versuch am folgenden Tag sinnvoll, möglichst zu Tagesrandzeiten (am frühen Morgen und sehr späten Abend klappt es häufig besser).

Wenn man die Anmeldung geschafft hat, ist der Rest eher leicht: Man kann beliebig viele Vorschläge unterstützen (muss sich aber bei jedem neuen Besuch kurz anmelden). Wir bitten um Unterstützung von zumindest je einem Esperanto-Vorschlag aus den folgenden vier Bereichen: Werte und Rechte, Demokratie, Bildung, weitere Ideen.

Werte und Rechte

In diesem Bereich fordert der Vorschlag For objective, evidence-based information about Esperanto! Equal rights for Esperanto speakers! (Für objektive, evidenz-basierte Information über Esperanto! Gleiche Rechte für Esperanto-Sprecher!) <https://futureu.europa.eu/processes/ValuesRights/f/12/proposals/41119> eine sachgerechte und objektive Information über Esperanto.

Leider hat die Europäische Kommission in der Vergangenheit oft unzutreffende und diffamierende Aussagen über Esperanto verbreitet, außerdem wurde Esperanto als geplante Sprache explizit von bestimmten Angeboten ausgeschlossen. Die Praxis der Kommission verstößt gegen die Sprachenrechte in der Charta der Grundrechte der Europäischen Union, https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_de.pdf, Art. 20 – 22. Wir fordern ein Ende dieser Praxis und faire Information.

Dieser Vorschlag ist sehr wesentlich, da der EU-Kommission oft Glauben geschenkt wird und diese Ammenmärchen zu Esperanto von vielen für wahr gehalten werden (etwa über das angebliche Nicht-Existieren der nun mehr als hundert Jahre alten internationalen Esperanto-Kultur). (Viele Vorschläge sind auf Englisch veröffentlicht; eine automatische Übersetzung ist auf den EU-Seiten verfügbar.)

Demokratie

Hier weist der Vorschlag

**Better language skills – better democracy.
English and Esperanto!**

(Bessere Sprachenkenntnisse – bessere Demokratie.
Englisch und Esperanto!)

[https://futureu.europa.eu/processes/Democracy/f/6/
proposals/44420](https://futureu.europa.eu/processes/Democracy/f/6/proposals/44420)

auf die in der EU sehr ungleich verteilten Sprachkenntnisse im Englischen hin: In den Niederlanden, Dänemark und Schweden sprechen 86 bis 90 % der Bevölkerung Englisch (laut der Befragung Eurobarometer 386, 2012). In neun EU-Staaten beherrschen hingegen lediglich 20 bis 34 % der Bürgerinnen und Bürger ausreichend Englisch, um sich unterhalten zu können: Portugal, Spanien, Italien, Polen, Tschechien, Slowakei, Ungarn, Rumänien, Bulgarien.

[https://jakubmarian.com/map-of-the-percentage-of-
people-speaking-english-in-the-eu-by-country/](https://jakubmarian.com/map-of-the-percentage-of-people-speaking-english-in-the-eu-by-country/)

Wenn also in der EU an vielen Stellen nur Englisch genutzt wird und wenn die Debatten vor allem auf Englisch geführt werden, dann tritt das auf, was in der wissenschaftlichen Literatur gelegentlich als „sprachliche Entmündigung“ („linguistic disenfranchisement“) bezeichnet wird. Von einer gleichberechtigten Demokratie kann keine Rede mehr sein.

Zum Teil dürfte die unterschiedlich verbreitete Sprachbeherrschung des Englischen auf den teils recht großen sprachlichen Abstand – die nötige Zeit für das Erlernen des Englischen – zurückzuführen sein: Spanier, Polen oder Ungarn brauchen weit mehr Zeit um Englisch zu erlernen als Niederländer. Bei Esperanto ist dieser Unterschied weit geringer, die Sprachenwelt wird dadurch erheblich gerechter.

Bildung

Der Vorschlag

The EU needs improved language learning

(Die EU braucht ein besseres Sprachenlernen)

[https://futureu.europa.eu/processes/Education/f/36/
proposals/23893](https://futureu.europa.eu/processes/Education/f/36/proposals/23893)

plädiert dafür, Schulkinder zunächst in Esperanto zu unterrichten, bevor andere Sprachen wie Englisch unterrichtet werden. Der vergleichsweise rasche Erfolg bei Esperanto führt dann dazu, dass die Schulkinder schneller eine zweite Fremdsprache lernen, wie sich im Rahmen eines EU-Projekts in mehreren Ländern gezeigt hat.

Dieser Vorschlag wird von der Europäischen Esperanto-Union und von der Europa-Kommission des Esperanto-Weltbunds besonders unterstützt. Er zählt zu den stimmenmäßig erfolgreichsten Pro-Esperanto-Vorschlägen und liegt im Themenbereich "Bildung" auf dem ersten Platz.

Gleichen Inhalts (aber nicht wörtlich übersetzt) ist der deutschsprachige Vorschlag:

Sprachenvielfalt in der EU: Reichtum oder Problem? Das Ziel: Fremdsprachen besser und schneller lernen.

[https://futureu.europa.eu/processes/Education/f/36/
proposals/91312](https://futureu.europa.eu/processes/Education/f/36/proposals/91312)

Ebenfalls im Bereich „Bildung“ schlägt

A lesson about Esperanto for the schoolchildren of the European Union

(Eine Schulstunde über Esperanto für die Schulkinder der Europäischen Union)

[https://futureu.europa.eu/processes/Education/f/36/
proposals/39238](https://futureu.europa.eu/processes/Education/f/36/proposals/39238)

vor, dass alle Schülerinnen und Schüler in der EU zumindest eine Schulstunde über Esperanto erhalten sollen.

Das Projekt „Eine Schulstunde für Esperanto“ wird u. a. vom Esperanto-Lehrerverband und vom Esperanto-Weltbund unterstützt.

Weitere Ideen

Hier liegen derzeit zwei Esperanto-Vorschläge an der Spitze. Der Vorschlag

Esperanto, a common and neutral language, designed to be easy to learn. A new tool for a more united European Union

(Esperanto, eine gemeinsame und neutrale Sprache, leicht zu lernen. Ein neues Werkzeug für eine stärker geeinte Europäische Union)

[https://futureu.europa.eu/processes/OtherIdeas/f/8/
proposals/5399](https://futureu.europa.eu/processes/OtherIdeas/f/8/proposals/5399)

befürwortet allgemein den Esperanto-Unterricht in den Schulen der EU.

Der Vorschlag

Official recognition of Esperanto as one of the languages of EU citizens

(Offizielle Anerkennung des Esperanto als eine der Sprachen der EU-Bürger)

[https://futureu.europa.eu/processes/OtherIdeas/f/8/
proposals/17955](https://futureu.europa.eu/processes/OtherIdeas/f/8/proposals/17955)

regt an, dass die EU die sprachliche Wirklichkeit des Esperanto zur Kenntnis nimmt und Esperanto als eine der Sprachen der EU-Bürgerinnen und -Bürger anerkennt. Bisher fehlt Esperanto leider oft, wenn die Sprachensituation der EU dargestellt wird.

Danke für die Unterstützung!

Ein großer Dank an alle, die schon bisher die verschiedenen Esperanto-Vorschläge bei der EU-Zukunftskonferenz unterstützt haben! Schön, wenn noch viele weitere Esperanto-Sprecherinnen und -Sprecher diese Kampagne unterstützen. Vielleicht ist ja auch möglich, Familie, Freunde und Bekannte zu einer Unterstützung zu motivieren. Danke schon jetzt!

Lu Wunsch-Rolshoven

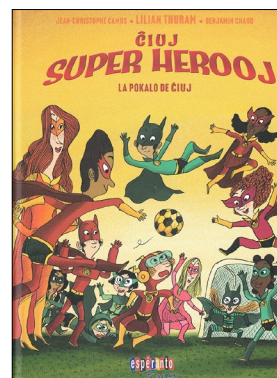
Komisiito pri gazetaro kaj publikaj rilatoj
de Germana Esperanto-Asocio
Prezidanto, EsperantoLand

Welt der Bücher und Zeitschriften – Esperanto und andere Plansprachen Aktuelles, Wissens- und Bedenkenswertes aus der Deutschen Esperanto-Bibliothek Aalen

Folge 62 – Neuanschaffungen und einige Bemerkungen dazu

Nun ja, eigentlich wollte ich nur ein paar Hinweise geben zu ganz aktuellen Neu-Erwerbungen in unserer Bibliothek. Da ich aber zum wiederholten Male dabei über orthographische Unstimmigkeiten stieß, kann ich mir jetzt dazu einige Bemerkungen nicht verkneifen.

Im Geiste geplant hatte ich ja einige (sogar viele) Zeilen zu Erhard Stellers Wörterbuch der europäischen Sprache, zu einem Comic unserer französischen Nachbarn (ĈIUJ SUPER HEROOJ) und eventuell auch zu anderen Titeln (je nach verfügbarem Platz im Heft).

Und so will ich jetzt „aus aktuellem Anlass“ das Pferd von hinten aufzäumen; denn schon im vorigen Absatz „sträubte sich mir die Feder“ beim Schreiben des Comic-Titels, und sicher denken und fragen sich jetzt einige oder gar viele der Leser, was denn daran so schlimm sei.

Ich finde es aber *sehr* schlimm, wenn da unsere **Sprache verkommt**, und ich meine dabei nicht nur die deutsche, sondern gerade auch das, was einem so in

Esperanto vorgesetzt wird.

Zugegeben: beim erneuten Durchlesen dieses ersten Textentwurfs überlegte auch ich mir: „jetzt übertreib's mal nicht!“ Also dann mal schön der Reihe nach!

Worum geht es denn? (a) –

**habe ich wirklich unnötig übertrieben akzentuiert? (b) –
das konkrete Beispiel dazu (c)**

(a) Deppen-Leerzeichen

Was tut man, wenn dann doch mal eine Kirche im Parkverbot steht? Na, abschleppen, aber womit denn? – Und vor fast 10 Jahren war in Wien noch Menschenhandel angesagt, und das sogar mit satten Rabatten:

Im Deutschen verbindet man zwei oder mehrere vorhandene Wörter oder Wortstämme, um ein neues Wort zu bilden. Solche Doppelworte nennt man Komposita, und man schreibt

sie zusammen, so das amtliche Regelwerk der deutschen Rechtschreibung von 2006¹.

Das Bilden von Komposita ist eines der wichtigsten Mittel, um den Wortschatz zu erweitern, und Beispiele für solche Komposita kennt wohl jeder: *Bücherregal*, aber auch: *Bibliothek*.

Anstelle der üblichen Zusammenschreibung *kann man* die einzelnen Bestandteile durch Bindestriche trennen, um sie als solche zu kennzeichnen, sie gegeneinander abzusetzen und sie dadurch für den Lesenden hervorzuheben: Reihensechszylinderwirbelkammervierturbodieselmotor kann auch als Reihen-Sechszylinder-Wirbelkammer-Vierturbo-Turbo-Dieselmotor geschrieben werden, niemals aber mit Leerzeichen.

Und trotz aller klarer Regeln finden sich immer und überall auseinander geschriebene Komposita, indem die Bestandteile durch ein Leerzeichen getrennt wurden; diese nennt man treffend Deppenleerzeichen. Man mag vermuten, dass diese Praxis durch Nachahmung englischer Wortbildungen zustande kam und so immer moderner wird.

(b) Das Deppenleerzeichen ist ja an sich ein alter Hut, der aber dennoch kaum auszurotten ist. So gibt es z.B. die Netzseite <https://deppenleerzeichen.de/2004/02/> schon seit Februar 2004. Damals meldete sie dieses Produkt von Goldblume:

„Womöglich liefert Goldblume hier ganze Kühe aus, denn auch die sind voll Milch. Voll Unwissenheit dagegen sind wohl die Texter der Verpackung. Sechs, setzen.“

Warum ist das Deppenleerzeichen denn so schlimm? Wenn jemand konsequent so schreibt, dann kann man sein Geschreibsel nicht mehr flüssig lesen. Das Gehirn wird oft in die Irre geführt, und man setzt die Betonungen falsch. Einziger Vorteil: wenn die einen in der Bäckerei nachmittags wecken, dann verpennt man wenigstens nicht den Feierabend!

Nehmen wir diese Beispiele: Opel Astra, Opel Corsa, Opel Partner. Die ersten beiden sind völlig in Ordnung, da es sich um Automodelle handelt. Aber der Opel-Partner ist das nicht, sondern eine Firma, die Opel-Modelle verkauft.

Das zur Zeit (Corona-Pandemie) bekannteste Deppenleerzeichen ist enthalten im „Robert Koch-Institut“, welches „Robert Koch-Institut“ heißen müsste. In Texten nennt man sich Robert Koch-Institut, aber das Logo setzt da noch einen drauf, da reicht dann ein einzelnes Deppenleerzeichen nicht mehr:

2004 wurde der Hersteller Glaxo-SmithKline (GSK) darauf hingewiesen, dass sein unter der Marke Abtei vertriebenes Produkt Ringelblumensalbe unter falschem Namen verkauft wird. Das wurde auch keineswegs

1) www.ids-mannheim.de/service/reform/, www.rechtschreibrat.com/DOX/rfdr_Regeln_2016_redigiert_2018.pdf

bestritten, sondern man argumentierte ganz anders: „Natürlich haben wir über die Verwendung von Bindestrichen nachgedacht ... [doch dann] haben wir darauf verzichtet, da es rein optisch nicht besonders schön aussieht.“

Man wusste also, wie man den Produktnamen eigentlich schreiben müsste, aber setzte sich aus „design-kosmetischen“ Gründen schlicht und einfach über die deutschen Rechtschreibregeln [die man kannte] hinweg – wäre das nicht bestätigt worden, hätte man's nicht geglaubt. Würde sich das Motto „mir gefällt nicht, wie das geschrieben aussieht“ allgemein durchsetzen, könnten wir auf Rechtschreib-Regeln gleich ganz verzichten. Diese fehlerhafte Beschriftung ist also nicht aus Unwissen entstanden, sondern vorsätzlich – ist das guter Stil? Wie ist die Lage jetzt, 7 Jahre danach? Die Hälfte hat man immerhin gelernt, :-)

Dass es auch anders geht, zeigt die Konkurrenz, und andere Firmen folgen diesem guten Beispiel!

(c) Was ist denn nun im konkreten Aufhänger-Beispiel so schlimm? Wie ich schon in einem vorherigen Beitrag² formuliert hatte: Lektorierung ist wichtig und sollte auch verantwortlich (und gut) gemacht werden, selbst wenn sie richtig Geld kosten sollte. Denn bei dem kürzlich erschienen französischen Comic (ja: auch Comics muss man ernst nehmen; denn sie adressieren ihre Botschaft an ein wichtiges Publikum, an unsere Zukunft!) „Ĉiuj super herooj“ finden wir diese Deppen-Leerzeichen sehr prominent, gleich auf der Titelseite.

Und das war nun wirklich völlig unnötig, weil man es ja sehr leicht hätte merken können und müssen. Auf der Rückseite ist im Werbetext zu lesen: „Ĉiuj Super-herooj estas luda bildstrio ...“ und im Beschreibungstext findet man mehrfach gar das ganz normale Wort superhero, also mit Minuskel und ohne jedes Leerzeichen oder einen Bindestrich! Sogar der zitierte Einheitssachtitel ist korrekt: *Tous super-héros*. Leider fiel das weder im Lektorat auf, noch einem der vielen namhaften beteiligten Esperantofreunde³. Schade drum!

Um welches Buch geht es denn?

Ĉiuj Super Herooj: la pokalo de ĉiuj / verkis Lilian Thuram, Jean-Christophe Camus ; desegnis Benjamin Chaud. 1a Esperanta eldono. – Paris : Espéranto France, 2021. – 40 S., 30x22 cm, kart. ISBN 978-2-9507376-8-7. (EST: Tous super-héros, vol. 2).

Inhaltlich soll das Anliegen der Lilian-Thuram-Stiftung **Bildung gegen Rassismus** (<https://www.thuram.org/>) des Mit-Autors Thuram propagiert werden.

Über diesen Thuram und seine Stiftung möchte ich etwas mehr schreiben, doch zuerst kurz zum anderen Mit-Autor (über den ich nur wenig Informationen fand):

Jean-Christophe Camus *1962 ist künstlerischer Leiter des großen französischen Comic-Verlags Éditions Delcourt, in dem auch die französischen Originalausgabe *tous super-héros* erschien, sowie Mitbegründer/Direktor der Grafikagentur Trait pour Trait.

Ruddy Lilian Thuram-Ulien *1972 ist bekannter unter seinem Kurznamen Lilian Thuram⁴. Mit 142 Länderspielen ist er Rekordnationalspieler der Équipe Tricolore. Er nutzt seine Popularität, um gegen Rassismus und Rechtspopulismus anzutreten. Das führte 2008 zur Stiftung „Fondation Lilian Thuram – Éducation contre le racisme“.

Seine Botschaft: *Wir müssen aufklären gegen Rassismus; denn wir werden nicht als Rassisten geboren, sondern werden es erst später. Diese Wahrheit ist der Eckpfeiler der Stiftung Bildung gegen Rassismus, für Gleichberechtigung. Rassismus ist ein intellektuelles, politisches und wirtschaftliches Konstrukt. Wir müssen erkennen, dass die Geschichte uns von Generation zu Generation dazu gebracht hat, uns selbst zuerst als Schwarze, Weiße, Nordafrikaner, Asiaten zu sehen...*

Seine Zielgruppen: Schüler, Studenten, Lehrer in Aus- und Weiterbildung, regionale Verwaltungsinstitute, Aktivisten, Sportvereine und Schulen, Journalisten und Volontäre, Migranten, Menschen in den Händen der Justiz ... und generell die Öffentlichkeit.

So muss es nicht verwundern, dass er auch Comics als Mittler seiner Anliegen zu nutzen weiß. Gerne verweist er auch auf Albert Einsteins „Die Welt ist lebensgefährlich. Nicht so sehr wegen denen, die Böses tun, sondern wegen denen, die zuschauen und es geschehen lassen.“, um dann gleich diese Frage anzufügen: „Und du, auf welcher Seite stehst du?“

Die Esperantofreunde können sich glücklich schätzen, dass Espéranto France die Übersetzung seines Comics herausgab, und dafür ein hochrangiges Übersetzerteam aufbot (Namensliste in Fußnote 3).

Bei allem Lob für das inhaltliche Anliegen soll auch ein wenig sprachliche Kritik hier nicht fehlen! Ich beginne auf der Buchrückseite, wo zu lesen ist „Kelkaj asertas ke.“ Das ist kein vollständiger Satz, und man errät auch nicht ohne weiteres, was

4) de.wikipedia.org/wiki/Lilian_Thuram

ausgesagt werden sollte. Der nachfolgende Satz „Aliaj klarigas ke nepre necesas ...“ legt nahe, dass beide Aussagen wohl irgendwie einen Gegensatz darstellen sollen. Ebenso unklar bleibt, was mit „sniag superheroj“ gemeint sein solle, sofern es nicht schlicht ein Tippfehler ist (also niaj ...).

Die nächste Vokabel, über die ich sofort stolperte war „Tiun bildstrio magis Lilian Thuram.“ Auch da ist am ehesten ein Tippfehler⁵ zu vermuten (also imagis ...), ebenso beim Wort ĉikaŭprenis (S. 23, wohl: ĉirkaŭprenis).

Dass ich nicht alles gleich verstanden habe, mag zum einen der etwas lockeren, mehr ans junge Zielpublikum angepassten Sprechweise liegen, ist aber zum anderen auch den immer wieder passiertenden Tippfehlern geschuldet. Dazu gehört auch, dass man (ebenfalls S. 23) meinte, auf das einleitende Fragepartikel ĉu verzichten⁶ zu sollen.

Die Bilder selber, von denen ein Comic ja lebt und die oft die eigentliche Attraktivität ausmachen, haben mich nicht unbedingt umgehauen; ich hätte anderes erwartet, nicht einfach eine Geschichte, erzählt in Bildchen mit Sprechblasen. Insgesamt ist es aber ein haptisch und optisch gelungener Comicband, der auf jeden Fall seine Botschaft „an den Mann“ zu bringen versteht, Und die Botschaft, die er transportiert, ist es auch wert, dass man das Buch kauft und weiter verbreitet.

Vielleicht nochmals zum Inhalt, wenigstens als Knapptext: Man lebt auf dem Land, und plötzlich sind da Migranten im Dorf. Das spaltet die Meinungen. „Können die nicht zuhause bleiben und ihre Probleme dort lösen?“ – „Die mussten doch weg von zuhause“ – „Schmarotzer, die nur von unserem Geld leben ...“.

Die Bildgeschichte zeigt uns eine Schulklasse, in die zwei neue Mitschüler kommen. Die Kinder sprechen über die Flüchtlingsproblematik und merken, dass die Neuen auch ganz normale Kinder sind.

Dass diese Kinder alle Superhelden sind, zeigt sich anlässlich eines rasanten Fussballspiels, das der Dorf-Bürgermeister initiiert hatte.

Gut, dass dieser Geist auch in die Familien hineinstrahlen kann, in denen anfangs auch sehr gespaltene Meinungen

5) Derartige Tippfehler sind leider noch mehr zu finden: Jeŝ, simias, ... [mehr auf t1p.de/Folge62]

6) Einschlägige Erläuterungen zu dieser Elision sind mir bekannt (bertilow.com/pmeg/gramatiko/demandoj_respondoj/demandoj_sen_demandovorto.html); doch dort lese ich auch: „... estas akceptebla, kiam la tuta frazo estas draste mallongigita“.

vorherrschten! Der Autor, der in Guadeloupe aufwuchs, konnte das gut herausarbeiten: Wo stünde die französische Nationalmannschaft ohne die Bürger aus Übersee oder die Migranten, die immer schon zahlreich in Frankreich lebten und hervorragende Spieler sind?

Da auch mir das Thema Rassismus am Herzen liegt, möchte ich noch ein wenig auf den Hintergrund des Comic sowie Thurams Stiftung eingehen.

Oben schrieb ich über den Autor: „Er nutzt seine Popularität, um gegen Rassismus und Rechtspopulismus anzutreten.“ Er war ein sehr beliebter Mann, als Weltmeister 1998, Europameister 2000, und erfolgreich im UEFA-Pokal 1999.

In der Folge berief man ihn in den Integrationsrat. So konnte er nicht umhin, sich auch in die Unruhen einzumischen, die 2005 in Pariser Vororten wüteten. Damals hatte Innenminister Nicolas Sarkozy gewisse Jugendliche aus den Vororten als „Gesindel“ und „Taugenichtse“ bezeichnet und sinngemäß Folgendes geäußert: man müsste „die ganzen Banlieues mit einem Hochdruckreiniger von diesen Menschen reinigen“.

Thuram sagte dazu: „Wenn Sie diese Menschen als Gesindel bezeichnen, fühle ich mich auch angesprochen, da ich auch aus so einer Banlieue komme.“

Das führte dann schließlich 2008 zu seiner Stiftung, die mittels Bildung gegen Rassismus vorgehen sollte. Für sein persönliches Engagement gegen Diskriminierung und für Gleichberechtigung bereiste er als unermüdlicher und fleischgewordener Sprecher die ganze Welt.

Im September 2017 erhielt er die Ehrendoktorwürde der Universität Stockholm. Ich finde, die Schweden können sich glücklich schätzen für diese Entscheidung. In der Folgezeit entstand eine sehr

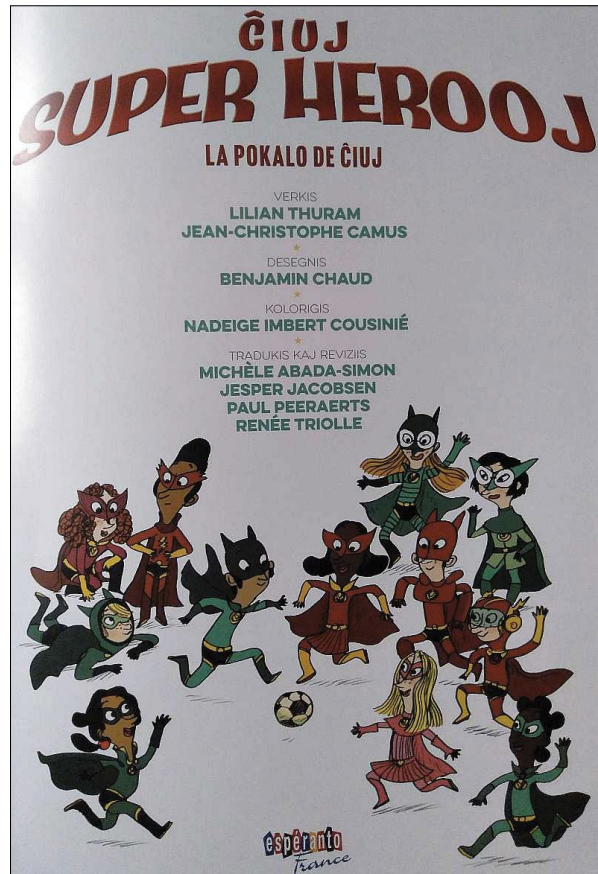

schöne Netzpräsenz <https://allaarvisuperhjaltar.se>, über die ich mangels schwedischer Sprachkenntnisse nicht sehr ausführlich berichten kann.

Man kann dort (nach Eingabe von Namen und Mailadresse) Band 1 und 2 dieser Comic-Serie herunterladen, dazu ein Lehrerhandbuch für die Mittelschule und eines für die Grundschule.

Die ganze Serie handelt davon, wie einige Kinder in der Klasse unwissentlich Rassismus und Diskriminierung ausgesetzt sind. Der Lehrerleitfaden soll helfen, den Schülern mehr Wissen, Einsichten und Verständnis für Gleichstellung zu vermitteln. Verbessert werden soll die Fähigkeit der Schüler, einander zu respektieren, keine Vorurteile gegenüber anderen zu haben oder sich gegenseitig zu beleidigen.

Der Band 1 liefert die Motivation: „ohne darüber nachzudenken, passiert es, dass wir Dinge wiederholen, die jemand anderes gesagt hat, die aber einen Freund verletzen können. Genau das tut Hugo mit seiner Bankkollegin Mila. Glücklicherweise hat da Lehrerin Élisabeth alles unter Kontrolle ...“

Diese Netzpräsenz erlaubt es Schulen, Bibliotheken und allen Interessierten in Schweden kostenlos und zu nichtkommerziellen Zwecken die Bücher von Lilian Thuram in der Reihe "Wir sind alle Superhelden" auf Schwedisch herunterzuladen und zu lesen. Dies gilt auch für schwedische Schulen im Ausland. Die Idee ist außerdem, dass die Bücher im Unterricht, in verschiedenen

Fächern und auf verschiedenen Niveaus verwendet werden können, zum Beispiel: Schwedisch für Neuankömmlinge, Französisch, Geographie, Sozialkunde.

Ich empfehle eine Anschaffung! Beziehen kann man diesen Comic über unsere Nachbarn in Paris (butiko-esperanto-france.org) per butiko@esperanto-france.org. *Utho Maier*

*

Der ursprünglich für dieses Heft vorgesehene Beitrag soll jetzt keinen Platz in der aktuellen Ausgabe einnehmen, er wird für später vorgemerkt. Vorab gibt es Notizen dazu auf t1p.de/Folge63 oder t1p.de/Folge64, die jedoch einer Sperrfrist unterliegen, welche beachtet werden sollte.

*

Bevor ich mich hier endgültig von der Leserschaft verabschiede, möchte ich noch hinweisen auf die Rezension, die nachfolgend (mit freundlicher Genehmigung von ILEI) aus dem gerade erschienenen Juna Amiko 48(2021)168 nachgedruckt wird.

Ich finde es lohnenswert, dass dieser Text einem breiteren Publikum verfügbar gemacht wird, zumal ihn Luiza Carol *explizit auch für die älteren Leser gedacht hatte*. Ich hoffe, dass man die Schriftstellerin Luiza hier nicht ausführlich vorstellen muss (andernfalls müsste das nachgereicht werden).

Espereble ne necesas skribi multon pri la verkistino Luiza Carol. Por la plej juna *Juna Amiko* ŝi recenzis la dulingvan eldonon de Lorenaj fabeloj. Tuj je la unua tralegado mi sentis la indecon, ke tiuj paĝoj ne estu nur legotaj de la "junaj amikoj", sed ja meritas pli vastan atenton. Luiza mem ja menciis, ke ŝi ne nur celas al legantaro juna, sed ankaŭ al gepatroj. Tial mi petis, ke Esperanto aktuel represi tiun tekston. Samatempe indas danki al Benito (Benoît Philippe) el Dresdeno, kiu prizorgis la Esperantigon de tiu libro.

Juna Amiko estas internacia Esperanta progresiga revuo por legemuloj inter 10- kaj 100-jaragaj, eldonata de ILEI. La ĉefredaktoro estas Stano Marček: Vidu pli ĉe: https://eo.wikipedia.org/wiki/Juna_Amiko

Luiza Carol

Valora folklora kolekto

Komentoj pri la libro *Lorenaj fabeloj en la loren-germana kaj Esperanto*. Kolektitaj de Angelika Merkelbach-Pinck. Tradukis B. Philippe. Prozo tradukita / rakontoj. KAVA-PECH. Dobřichovice. 2018. 111 paĝoj.

Tiu ĉi folklora kolekto de 11 fabeloj el Loreno povas interesi: (1) fakulojn pri lingvoscienco, folkloro, historio, psikologio kaj sociologio; (2) gepatrojn, geavojn kaj geonklojn, sendepende de ties profesioj, kiuj povas ĝuigi infanojn pere de la belegaj bildoj kaj povas trovi en ĝi materialojn, taŭgajn por infanoj.

(1). Lingvistoj povus esplori la tekstojn, verkitaĵojn en la loren-germana, idiomo malmulte konata niatempe. Sur la paĝo 15 troviĝas utila mapo pri la areo de tiu ĉi idiomo. La antaŭparolo de Bertrand Hiegel helpas la leganton orientiĝi pri la historia kaj socia kadroj, en kiuj tiuj ĉi folkloraj kreaĵoj aperis iom post iom, dum kelkaj jarcentoj. Do, antaŭ ol eklegi la libron, ni ricevas ĝeneralajn koordinatojn pri la spaco kaj la tempo, en kiuj pensas kaj agas la protagonistoj de la fabeloj. Ni ankaŭ ricevas informojn pri Angelika Merkelbach-Pinck, la entuziasma kolektanto de tiu valora folklora trezoro de Loreno. Samkiel la fratoj Grimm en la germana, Charles Perrault en la franca kaj aliaj famaj folkloristoj, ŝi vojaĝis tra vilaĝoj kaj surpaperigis rakontojn, kiuj ankoraŭ konserviĝis nur en la memoro de la tieaj vilaĝanoj. La antaŭparolo informas nin, ke ŝi konsciis “ke la transformado de la socio malaperigas por ĉiam la kulturon kaj la nematerian heredaĵon”. Aparatojn de sonregistrado ŝi ne povis posedi dum la jaroj 1920-1940, kiam ŝi plenumis siajn esplorojn. Do, la fabeloj, kiujn ni trovas en tiu ĉi kolekto, estis buŝe rakontitaj laŭmemore, sen ajna intenco substreki iun edukvaloran moralon por la aŭskultanto. La kolektanto ne klopodis plibeligi aŭ poluri la rakontojn, por ne difekti ilian originalecon. En la fabelo “Historio de ŝafisto”, ni trovas eĉ frazon, en kiu la rakontanta vilaĝano adreŝigas rekte al la fidela folkloristo! Diras la vilaĝano:

“Jen tio okazis al la unua frato. Kaj al la dua okazis precize la sama. (Sed tion mi ne plu rakontos, alie vi devus tro multe skribi. Sed maljunulino rakontis tion al mi komplete. Tamen la komencon ĝis la gastejo mi volas rakonti al vi.)”

Studado de folkloro postulas ankaŭ studadon de la historiaj cirkonstancoj, kiuj influis sociologiajn kaj psikologiajn fenomenojn. En la fabeloj troviĝas multaj aludoj al sociaj fenomenoj de la Eŭropa mezepoko. Ekzemple en la hororfabelo “Pri la trumpetisto”, 12 virinoj estas kulpigitaj laŭ denuncioj pri murdoj pere de sorĉado, kaj ilia puno rememorigas al la leganto la kruelaĵojn de la inkvizicia periodo:

“Poste oni boligis ilin en oleo. Tie almenaŭ ili opiniis sin bone fartantaj!”

Malverŝajnas, ke la rakontanto vere supozas, ke sorĉistinoj ĝuas esti boligitaj, do mi supozas, ke temas pri nigra humuro... Estas konsterniga tiu forta kredo je sorĉado kaj la ega malkompato por la koncernaj virinoj. Aliflanke, indas rimarki, ke en preskaŭ ĉiuj fabeloj la protagonistoj ja profitas plezure je sorĉoj, fare de afablaj gesorĉistoj. Do la sinteno rilate sorĉadon estas ambigua: renkontiĝo kun sorĉopova persono povas esti ĉu bonŝanco, ĉu malbonŝanco. Kelkfoje la sorĉisto uzas sian arton por rekompenci, aŭ por puni la protagoniston.

En la fabeloj aperas multaj kruelaĵoj aŭ maljustaĵoj fare de malicaj protagonistoj. Preskaŭ ĉiam la maliculoj estas riĉuloj kaj iliaj viktimoj estas malriĉaj, aŭ havas alian malavantaĝon (ekzemple tiuj ĉi estas pli naivaj, pli junaj, pli malfortaj ol la aliaj, ktp.). Ŝajnas, ke la rakontanto unuflanke akuzas la riĉulojn por akiri riĉecojn senmerite kaj malhoneste, aliflanke envas ilin kaj sopiras anstataŭi ilin. En la fabelo “Pri la tri malriĉaj almoznaboj”, aperas juda protagonisto, kiu estas riĉa, ruza, malsincera kaj manipulema, laŭ ĉiuj stereotipaj antaŭjuĝoj, kiuj alportis multajn malfeliĉojn en la mondon, bedaŭrinde. Malgraŭ tio la judo ne estas la plej malsimpatia protagonisto, trovebla en la libro. Fakte oni ne prezentas lin kiel murdiston, kaj liaj agoj ŝajnas plimalpli misteroplenaj, suspektindaj, sed ne terure malicaj.

La plej abomeninda protagonisto ŝajnas al mi Francisko el la fabelo “Francisko kaj Jozefo”. Tiu ĉi estas nek riĉa nek fremda, kaj li estas plej verŝajne kristana, ĉar lia nomo estas nomo de fama kristana sanktulo, protektanto de bestoj. Tamen ĝuste tiu protagonisto lasas dufoje sian blindan fraton sola en arbaro, esperante, ke sovaĝaj bestoj voros lin! Je la fino la aŭtoro ne igas lin penti kaj plibonigi sian karakteron, sed preferas puni lin pere de la sama sorto, kiun li preparis al sia propra frato: Francisko estas vorata de bestoj. Terura finaĵo...

Riĉeco kaj nobla rango ŝajnas la plej alta idealo de la protagonistoj de tiuj fabeloj, kaj por atingi tian idealon ili alfrontas grandajn riskojn kaj uzas helpojn de sorĉistoj. Tio pruvas ke tiutempe la diferencoj inter sociaj tavoloj estis tiom grandaj kaj la maljustecoj tiom multaj, ke fakte por homo, kiu naskiĝis en malriĉa analfabeta familio, estis tute nerealisme esperi, ke oni povus transpaŝi la sociajn barilojn nur danke al siaj propraj meritoj. Riĉaj junulinoj, precipe princinoj, estas donacitaj de siaj patroj al bonŝancaj protagonistoj kiel rekompencoj pro ties grand-valoraj servoj. Krom riĉeco kaj nobla rango la virinoj estas aprezataj ankaŭ pro sia beleco. Riĉa, nobela kaj bela virino estas konsiderata la plej valora aĵo. En la fabelo “Historio de ŝafisto” la protagonisto, kiu estas filo de ŝafisto, minacas la reĝon pere de granda sorĉita armeo, por akiri la rajton edziĝi kun la reĝidino kaj fariĝi la heredonto de la reĝo.

Psikanalizistoj trovas interesajn simbolojn en tiuj fabeloj. Ekzemple litoj ŝajnas esti gravaj simbolaj mebloj en tre multaj okazaĵoj: virinoj estas sorĉitaj kaj malsorĉitaj en litoj, la ŝafisto estas trovita de sia onta edzino kiam li troviĝas en lito ktp.

Ĉiuj reĝoj en tiuj fabeloj ŝajnas esti stultaj, kelkfoje ankaŭ timemaj, tamen la protagonistoj konsideras kiel la plej grandan homan realigon fariĝi la reĝo.

Mi aparte ŝatis la fabelon “Johano kaj la kateto”. Tie Johano, kvankam riĉa reĝido, estas senambicia kaj pacema: li ne venĝas sin kontraŭ siaj agresemaj kaj malhonestaj fratoj, ne insistas heredi la reĝlandon kaj eĉ ne serĉas belan princinon. Li nur amikiĝas kun kateto, kiu evidentiĝas esti bonkora sorĉistino. Kvankam la vorto “amo” nenie aperas en la teksto, laŭ la detaloj pri ilia rilato evidentas, ke la paro amas unu la alian kaj ilia geedziĝo baziĝas sur amo.

Aparta fabelo estas “La tajloro, kiu mortigis 99 per unu bato kaj senemocie”. Samkiel en pluraj aliaj fabeloj, la protagonisto estas malriĉulo, kiu sukcesas edziĝi kun reĝidino. Sed la sukceso de la tajloro ne ŝuldiĝas al sorĉoj. En tiu ĉi humura fabelo la protagonisto estas fanfaronema kaj aroganta. Ankaŭ ĉi tie la sinteno de la rakontanto estas ambigua: ĉu li aŭ ŝi primokas la protagoniston, celante montri, ke riĉecon kaj prestiĝon oni ne akiras pro meritoj, sed pro fanfaronado kaj aroganteco? Ĉu li aŭ ŝi admiras la ruzecon de la tajloro kaj ĝojas, ke finfine malriĉulo sukcesas edziĝi kun reĝidino? Ĉiukaze, la rakonto estas amuza.

Ege enigma ŝajnas al mi la fabelo “Jesuo kaj Petro en migrado”. En tiu fabelo Jesuo kaj Petro tranoktas sinsekve ĉe 3 vilaĝaninoj kaj ĉiufoje volas rekompenci la bonan gastigadon la sekvan matenon. Ĉiufoje la sanktuloj diras al la koncerna virino: “...vi dum la tuta tago faru tion, kion vi unue faris hodiaŭ matene.” Poste, la virinoj faras dum la tuta tago la

saman agon, pere de kiu ili komencis la tagon. Estas neklare, ĉu okazas sankta miraklo, kiu devigas la virinojn fari la saman agon sendepende de sia volo, aŭ eble la virinoj faras tion propravole, por ne malobei la sanktajn gastojn. Konsterniga ŝajnas al mi la fakto, ke la virinoj faris bagatelajn agojn komence de la koncerna tago, tiel ke la refaro de la samaj agoj pli similas punon ol rekompencoj! Bedaŭrinda afero estas tio, ke unu virino frapis sian infanon frumatene kaj do daŭrigas fari tion dum la tuta tago. Oni eĉ ne sciigas nin pri kio kulpis la infano... Sed tiutempe frapado de infanoj estis tiom disvastigata “pedagogia metodo”, ke fakte tiu virino faris agon same banalan kaj socie akcepteblan kiel la aliaj du... (Pri la aliaj du virinoj: unu el ili ĵus kalkulis monon por aĉeti lakton, do ŝi kalkulas ree kaj ree la tutan tagon; alia devas kapti pulojn la tutan tagon.) Mi meditis longtempe pri tiu ĉi fabelo kaj alvenis al la konkludo, ke la sanktuloj verŝajne intencis donaci iun lecionon al la virinoj. La signifo de tiu leciono estus tio: eĉ la plej sensignifaj gestoj povus havi neantaŭviditajn konsekvencojn. Sed mi ne certas, ĉu mia interpretado ĝustas. Eble la fabelo estas nura ŝerco, kiun oni ne devas pritrakti serioze. Ĉiukaze mi ja kompatas la frapitan infanon...

(2) Se vi volas interesigi infanojn pri tiu ĉi libro, la belegaj bildoj fare de Pavel Rak estas tre taŭgaj por inciti ilian imagopovon. Indas montri al la infanoj po unu bildon kaj proponi al ili elpensi siajn proprajn fabelojn surbaze de ĝi. Multajn fabelojn ili povus elpensi pri ĉiu el la protagonistoj de la 20 bildoj, akompanantaj la tekstojn. La rakontoj mem ne estis kreitaj speciale por infanoj, sed ili ja povas vekti la intereson kaj scivolon de infanoj. Mi ne apogas la ideojn, laŭ kiuj oni nepre protektu la infanojn kontraŭ ajna maltrankviliga vivaspekto. Eĉ male, mi kredas, ke unu el la ĉefaj roloj de porinfana literaturo estas kutimigi la infanojn al la reala vivo, kiu bedaŭrinde povas esti eĉ pli maltrankviliga ol la plej teruraj hororfabeloj. Sed mi opinias, ke nepras elspezi tempon kaj paciencon por klarigi al la infanoj aspektojn de la Eŭropa mezepoka historio, kiam oni legas aŭ re-rakontas al ili tiujn ĉi fabelojn. La infanoj verŝajne faros plej diversajn kaj neatenditajn demandojn, kiel ekzemple:

Kial la reĝo dungis ĝuste la trumpetiston por gardi lian kastelon, anstataŭ dungi aron da kuraĝaj soldatoj? Kiel sukcesis la trumpetisto sole forpeli 12 sorĉistinojn, se li mem ne estis sorĉisto? Kial la reĝo kaj 11 nobeluloj ne estis sciintaj antaŭ la alveno de la trumpetisto, kion kutimas fari iliaj propraj edzinoj dum la nokto? Se la 12 virinoj estis veraj sorĉistinoj, kial ili ne kapablis fuĝi antaŭ ol ricevi punon?

Mi haltas ĉi tie, ĉar senfinaj povas esti la demandoj de la infanoj. Kaj en la kazo, ke iuj infanoj estus malpli demandemaj, vi mem povus starigi demandojn...

KREO citiert auf Esperanto

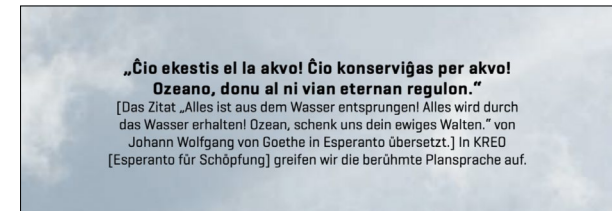
Vor kurzem drückte mir eine Freundin das Magazin KREO aus ihrem Bioladen in die Hand mit den Worten: »Du sprichst doch Esperanto; dann sieh dir mal die Rückseite an.« Tatsächlich, mitten auf der Rückseite ein Zitat auf Esperanto mit deutscher Übersetzung und Hinweis auf Esperanto. Und das seit der ersten Ausgabe (2019).

Franziska Heinrich, Unternehmenskommunikation, schreibt dazu:

»... Zur Geschichte dahinter: Bei der Suche nach einem geeigneten Namen für unser Magazin fiel die Wahl auf das Wort „KREO“, das angelehnt ist an die Plansprache und Schöpfung, Schaffung bedeutet. Da ereilte uns die Idee, auch inhaltlich auf Esperanto aufmerksam zu machen. Seitdem schafft es in jeder Ausgabe ein Zitat, das zum Thema des Heftes passt, auf den Rücktitel. Auf der Rückseite unseres neuen Kindermagazins „KREOm“, das genau wie die KREO in allen Dens und den meisten BioMärkten ausliegt, übersetzen wir den Kindern übrigens auch ein Sprichwort auf Esperanto. Wir würden uns auch freuen, wenn Sie unter der Rubrik „Medienecho“ auf die KREO aufmerksam machen.«

<https://www.bio-blog.de/kreo-das-biomarkt-magazin/>

Goar Engländer

Online-Esperantokurs für Anfänger

Am 12. Oktober ab 18.30 Uhr startet immer dienstags wieder ein Online-Esperanto-Kurs für deutschsprachige Anfänger.

Es wird der 3. Kurs der Ratkaptista Bando per Zoom sein seit Beginn der Pandemie. Den ersten Kurs haben 7 Teilnehmende erfolgreich beendet, den zweiten Kurs werden jetzt 16 Teilnehmende beenden.

Es werden voraussichtlich 30-35 Kursabende stattfinden (je nach Lerngeschwindigkeit der Teilnehmenden), so dass wir zu Beginn der Sommerferien fertig sein werden mit dem Kurs.

Als Lehrmaterial nutzen wir den Kurs von lernu.net "La teorio Nakamura": <https://lernu.net/de/kurso/nakamura>. Jede/r sollte zuhause die einzelnen Lektionen vorbereiten, so dass wir in der Kursstunde gemeinsam die Lektionen besprechen, den Text lesen und übersetzen, sowie die einzelnen Übungen zur Grammatik durchgehen und Fragen klären. Der Kurs ist kostenlos. Die Unterrichtssprache ist deutsch neben Esperanto. Außer dem Kurs gibt es auch manchmal ein Quiz, ein Spiel oder andere Aufgaben.

Es ist auch möglich, noch etwas später in den Kurs einzusteigen. Weitere Informationen (dort ist auch der Link zum Zoom-Raum zu finden): https://eventaservo.org/e/RB-12okt21_EO-kurso_Nakamura; <https://www.esperanto.de/de/enhavo/hameln/kalender>

Anmeldung bitte bei hameln@esperanto.de

Heinz-Wilhelm Sprick

RB_Hameln: Online-Esperanto-Kurs für Anfänger - Reta kurso por germanlingvanoj

Online-Esperanto-Kurs für Anfänger - Reta kurso por germanlingvanoj

12 oktobro
 18:30 - 20:00
 Berlino

Online-Esperanto-Kurs für Anfänger per Zoom ab Dienstag, 12. Oktober, 18.30 bis ca. 20.00 Uhr (en Esperanto pli sube)

12.10.2021: 18.30 Uhr Start des Virtuellen Esperanto-Kurses für Anfänger, immer dienstags von 18.30 bis c. 20.00 Uhr

Seit Beginn der Pandemie haben bereits zwei Online-Sprachkurse für Anfänger stattgefunden. Jetzt wird der dritte Kurs für Anfänger in einem Zoom-Raum über das Internet starten. Er beginnt am 12. Oktober, immer dienstags, um 18.30 Uhr bis ca. 20.00 Uhr. Es werden voraussichtlich 30-35 Kursabende stattfinden (je nach Lerngeschwindigkeit der Teilnehmenden), so dass wir zu Beginn der Sommerferien fertig sein werden mit dem Kurs. Vielleicht magst du danach dann schon an einem Kongress oder einem anderen Sommertreffen teilnehmen?

Für weitere Informationen und Deine Anmeldung nimm bitte Kontakt auf mit Heinz-Wilhelm Sprick: Telefon: 0162 7536396 oder Email: hameln@esperanto.de.

Als Lehrmaterial nutzen wir den Kurs von lernu.net "La teorio Nakamura": <https://lernu.net/de/kurso/nakamura>. Jede/r sollte zuhause die einzelnen Lektionen vorbereiten, so dass wir in der Kursstunde gemeinsam die Lektionen besprechen, den Text lesen und übersetzen, sowie die einzelnen Übungen zur Grammatik durchgehen und Fragen klären. Der Kurs ist kostenlos.

Terminaro Someraj Olimpiaj Ludoj

Okaze de Someraj Olimpiaj Ludoj en Tokio mi komplete tralaboris kaj pliampleksigis la fakvortliston, kiun mi publikigis antaŭ naŭ jaroj.

Ekzistas du variantoj (germane - Esperante kaj Esperante - germane), kun ĉiufoje ĉirkaŭ 3.350 vortoj/tradukoj.
Por ĉiu termino oni trovas la fontindikon. La bazo (ĉ. 47 % de la vorttrezoro) estas la vortaroj de Erich-Dieter Krause.
La terminaro estas je via dispono sub la sekva interreta adreso: www.esperanto-muenchen.de/fakvortlistoj.
Proponoj por plibonigo kaj plilarĝigo estos akceptataj danke (adreso: informo@esperanto-muenchen.de).
Norbert Gütter, Esperanto-Klub München e.V.

Kurso / Version	Esperanto-Klub München e.V.
Aktuelle Programmatik / Aktuelle Programmatik	
Kurze / Version	
Pro Esperanto / Über Esperanto	Einige Möglichkeiten zum Erlernen der erfolgreichsten Plansprache:
Links / Links	Interaktives Lernen im Internet mit lernu! oder DUOLINGO
Fachvortlist / Fachvortlist	Esperanto-Kurs (vom Buchstaben zum offenen Internet)
Kostenlos / Kostenlos	Esperanto-Buchversand
Info zu Esperanto	Hier können nicht nur Lehrbücher bestellt werden
Kostenlos / Kostenlos	Hier können Sie unseren Verein beim Online-Kauf unterstützen
Kostenlos / Kostenlos	Aus Anlass des 100. Todestages von Ludwig Zamenhof, dem Schöpfer von Esperanto, hat die Bayerische Staatsbibliothek (BSB) eine virtuelle Ausstellung veröffentlicht !!

Kurso de Esperanto

Kostenlos Herunterladen

Android – Kurs de Esperanto Kape - v. 5.1 (jullo/2020)

- Google Play Store

Windows – Kurs de Esperanto Kape - v. 5.1 (jullo/2020)

- kurso.exe (30 MB)

Mac OS – Kurs de Esperanto - v. 4.1.2 (februaro/2013)

- kurso.dmg (27 MB)

Linux – Kurs de Esperanto Kape - v. 5.2 (aŭgusto/2020)

- kurso_x86_64.tar.gz - 64bit (44 MB)

Arabic العربية

Български Български

Català Català

Chinese 中文

Česky Česky

Deutsch Deutsch

English English

Español Español

Esperanto Esperanto

Ελληνικά Ελληνικά

فارسی فارسی

Français Français

Hrvatski Hrvatski

हिन्दी (Hindi) हिन्दी

Islandska Islandska

Italiano Italiano

Korean 한국어

Latviešu Latviešu

Magyar Magyar

Nederlands Nederlands

Nihongo 日本語

Polski Polski

Português Português

Русский Русский

Українська Українська

Esperanto-Bücher

Sie klicken - wir schicken!

Mein Konto Anmelden Suchen nach Ihr Warenkorb ist leer

Kategorien

AKTUELLE INFORMATIONEN

Empfehlungen (Recommendations)

Angebote - favoriziraj varoj

Lehrbücher, Grammatik

Lehrbuch Esperanto direkt

Wörterbücher / vortaroj

Leichte Texte / facilaj tekstoj

Interlingvistik (deutsch)

Interlingvistik (en Esperanto)

Esperanto-movado

Biographien / Biografioj

Willkommen! Auf diesen neuen Internet-Seiten präsentieren wir Ihnen Literatur in der und über die internationale Sprache Esperanto.

Donnen! En tiu nova retejo ni prezentas al vi literaturon en kaj pri la internacia lingvo Esperanto.

Marček: Esperanto direkt

Steele: La sangocirka flago

Loewenstein: La memoroj de Julia Agripina

Brault: La kanto de Gilead

Fachwortliste Olympische Sommerspiele

abblocken	bloki
Abbruchsieg (a)	ĉesiga venko
abdecken	kovri
Abdruck	premsigno
Abducken (E)	subklino
aberkennen	nuligi
abfangen	forkapti
abpfeifen (O)	fajfhaltigi
abpfeifen (O)	finfajfi
Abpfiff	finfajfo
abprallen	reĵetiĝi
abprallen	resalti
abschirmen	ŝirmi
Abschlag (E)	ekbatejo
Abschlusstabelle (a)	fina ranglisto
Abschlusszeremonie (W)	fina ceremonio
abseits	ofsajde
Abseits	ofsajdo
Abseitsentscheidung (W)	ofsajda decido
Abseitspfiff	ofsajda fajfo
Abseitsposition	ofsajda pozicio
Abseitsregel	ofsajda regulo
Abseitsstellung	ofsajda pozicio
Abseitstor	ofsajda golo
Abspiel	pasigo (de la pilko)
abspielen	pasigi
abspielen	transludi
Abspielfehler (a)	pasigeraro
abspringen	desalti
abspringen (vom Sprungbrett)	trampli
abspringen (a)	forsalti
Absprung	desalto
Absprung	forsalto
Absprung (D)	eksalto
Absprungbalken (D)	eksaltotrabo
Absprungbalken (E)	forsalta trabo
Absprungbrett (M)	forsalttabulo
Absprunghilfe (U)	forsalta linio
Abwehr	defendo
Abwehr (Abwehrspieler)	arieruloj
Abwehr (des Torhüters / der Torhüterin)	defendantoj
Abwehr (Spieler) (D)	blokado
Abwehrblock (D)	defenda bloko
Abwehrblock (a)	rebat
abwehren	parati
abwehren (parieren)	defenda ĉeno
Abwehrkette	arierulo
Abwehrspieler	

Pri la travivludo „Vintage Story“

Florian Gerken

Vintage Story aspektas iom kiel Minecraft. Sed kiam vi komencas ludi, vi tre baldaŭ vidos, ke ĝi tute ne estas Minecraft.
Ĝi ankaŭ estas travivludo en hazarde generita mondo, sed kun multe pli da detaloj kaj realismo. Vi komencas en la ŝtonepoko kaj paŝon post paŝo akiras novajn rimedojn por kunmeti pli bonajn ilojn, armilojn kaj manĝojn.
Vi povas krei potojn el argilo, trovi kupron kaj forĝi ilojn, kiuj ebligas vin mini pli durajn ercojn, ĝis vi fine povos produkti ŝtalon.
Vi ankaŭ devas trovi manĝaĵojn, krei farmon, aldomigi porkojn, ŝafojn kaj kokojn por viando, lakto (por fromaĝo) kaj ovoj. Sed ŝirmu ilin kontraŭ lupoj! Kaj metu barilojn ĉirkaŭ viaj kampoj, ĉar leporoj ŝatas manĝi vian rikolton! Kaj konstruu kelon, por ke viaj manĝaĵoj estu konservataj por la vintro, kiam nenio estos kreskanta sur la kamparo, kaj sovaĝaj bestoj ne donas multe da viando. Kaj cetere provu lerni pri la perdita historio de la mondo, en kiu vi vidas kaj kelkfoje trovas la

forlasitajn ruinojn de delonge pereintaj loĝantoj... Sed eĉ kiam vi havas ŝtalajn ilojn, la plej fortan kirason kaj la plej akrajn armilojn, la aventuro ne finiĝos. La ludo ankoraŭ estas en la beta-fazo kaj ĉiu ĝisdatigo aldonas novajn eblojn al la ludo.
Kiam vi komencas novan mondon, aŭ alvenas al plurludanta servilo, vi unue povas krei vian propran karakteron kaj elekti profesion. Se vi ludas sole, la burĝo estas la plej bona opcio, ĉar ĝi estas sufiĉe bona en ĉio. Sed kun aliaj ludantoj vi povus elekti la ĉasiston, kiu rikoltas pli da viando en bestoj, aŭ la tajloron, kiu scipovas kudri varmajn vestaĵojn por la malvarmega vintro, kaj tiel plu.
Vi povas aĉeti la ludon ĉe vintagelstory.at, aŭ ĉe la babilejo „Discord“ (discord.gg/CkJdrB), kiu estas granda komunumo de VS-ludantoj, kiuj montras la progreson en la ludo al la aliaj, kio estas tre inspira.
La ludo estas kreita por aŭstroj, sed la plimulto de la komunumo babilas angle. La ludo estas ĉirkaŭ 60% tradukita al Esperanto, kaj se vi volas, vi volonte povas helpi traduki ĝin plu!

Ludo, kiu aspektas iom kiel Minecraft, sed pli realismas (oficiala varba ekrankapto de la produktretejo ĉe itch.io)

Deutsche Esperanto-Jugend e.V.
Katzbachstraße 25
10965 Berlin

Braunschweig, den 13.09.2021

Hallo liebes Mitglied,

Hiermit möchten wir dich ganz herzlich einladen zur **Mitgliederversammlung der Deutschen Esperanto-Jugend e.V.**

Diese findet statt **am 30.12.2020 um 11:00 in der Jugendherberge in Wittenberg, Schlossstraße 14/15, 06886 Lutherstadt Wittenberg** und online unter meet.jit.si/DEJMV2021 (also hybrid).

Dabei erwarten dich die folgenden spannenden Punkte:

TOP 1: Eröffnung; Wahl des*der Versammlungsleiters*in, des*der Wahlleiter*in und des*der Protokollführer*in; Feststellung der Stimmberechtigung; Ergänzungswahl

TOP 2: Abstimmung über die Tagesordnung

TOP 3: Vorstands- und Kassenbericht mit anschließender Diskussion

TOP 4: Bericht der Kassenprüfer*innen

TOP 5: Entlastung des Bundesvorstandes

TOP 6: Wahl weiterer Vorstandsmitglieder und der Kassenprüfer*innen

TOP 7: Bericht der Arbeitsgruppen

TOP 8: Arbeitsplan und Haushalt für das kommende Jahr, Wahl von Ausschüssen

TOP 9: Verschiedenes

TOP 10: Entscheidung über Ort und Datum der nächsten Mitgliederversammlung

Nova Estraro 2021-2022

TOP 11: Schließung der Sitzung

Wenn du aktiv werden willst, um im Verein etwas zu bewegen, werde Mitglied eines Ausschusses, der dein Interessengebiet vertritt (TOP 8).

Oder hast du Lust, in den Vorstand gewählt zu werden, weißt aber nicht, was da so auf dich zukommt? Kein Problem, melde dich einfach bei Michael (michael.vrazitulis@esperanto.de) oder Jan (jan.raring@esperanto.de).

Es freuen sich auf dich

Michael, Jan, Jonas und Michaela

Haushaltsplan der DEJ für 2022

Liebe Mitglieder,

zum ersten mal habe ich dieses Jahr das Vergnügen, euch den Haushaltsplan für das kommende Jahr vorstellen zu dürfen. Dieser ist insofern konservativ verfasst, als dass er bei erwarteten Ausgaben zugestehend ist, bei erwartbaren Einnahmen jedoch zurückhaltend. Dies hat zur Folge, dass er negativ aussieht, was aber nicht bedeutet, dass wir planen, der DEJ große Verluste zu verursachen.

Wir gehen davon aus, dass das JES 2021/22 wie geplant stattfinden kann. Es ist möglich, dass noch etwaige Zahlungen von Gagen und Boni in das Geschäftsjahr 2022 fallen. Es wird weiterhin erwartet, dass das darauffolgende JES wieder in Polen organisiert wird. Erdenkliche hieraus ableitbare finanzielle Verpflichtungen und Profite sind noch nicht kalkulierbar. Deshalb sind beide JES-Posten vorerst mit 0€ beziffert. Wir hoffen, kommendes Jahr an den gewohnten halbjährlichen KEKSO-Turnus anknüpfen zu können und haben dementsprechend zwei KEKSOj in der Planung berücksichtigt.

Name	Betrag
Einnahmen (Summe)	1.500€
Spenden	0€
Mitgliedsbeiträge	1.500€
Förderungsgelder	0€
Zinserträge	0€
JES 2022/23	0€
Ausgaben	
Treffen (Summe)	-450€
JES 2021/22	0€
KEKSOj	-300€
Esperanto-Kurse	-150€
TEJO-Programmierer	0€
Geschäftskosten	-2.960€
Verwaltung	-2.000€
Versicherung	-260€
Bankkosten	-250€
Vorstandskosten	-150€
Organisationstreffen	-250€
sonstiges	-50€
Fahrtkostensubventionen	0€
Gesamt	-1.910€

Fahrtkostensubventionen für ausländische Treffen sind noch nicht fest zugesagt, aber erwartet.

Im nächsten Jahr stehen keine besonderen Kosten an. Der Vorstandswechsel ist 2021 erfolgreich vollzogen worden; hier fallen also keine Kosten mehr an. Nebst der Notar- und Bankkosten war Teil dieses Wechsels die Anschaffung eines Cloud-Speichers zu administrativen Zwecken. Das gewählte Abonnement basiert auf einer Einmalzahlung, wodurch auch hier keine laufenden Kosten anfallen.

Das Arbeitsverhältnis mit dem Programmierer, den die DEJ für TEJO beschäftigt, wird Ende April 2022 enden. Die noch anfallenden Gehälter und Versicherungsbeiträge werden vollständig von TEJO erstattet, weswegen das Projekt hier mit 0€ vermerkt ist.

Ich hoffe auf ein schönes Jahr 2022, in dem wir vieles von dem nachholen können, auf das wir in den zurückliegenden anderthalb Jahren verzichten mussten!

Jan Raring

Bericht vom Planungstreffen in Wittenberg 28./29.8.

Jonas

Die Sonne schien nach langer Zeit wieder, als wir vom DEJ-Vorstand uns in Wittenberg trafen.

Das JES 2021/2022 soll hier in Wittenberg stattfinden. Michael, Michaela, Jan und ich haben uns mit Janette und außerdem Paweł und Tobiasz von der Polnischen Esperanto-Jugend getroffen und uns die Unterkunft angeschaut, in der wir das nächste JES verbringen werden. Diese Jugendherberge steht direkt neben der berühmten Schlosskirche von Wittenberg, wo Martin Luther einst seine 95 Thesen an die Kirchentür geschlagen haben soll. Im Eingang der Herberge befindet sich ein wintergartenähnlicher Glaskasten, in dem wir uns die meiste Zeit aufgehalten haben und von dem aus man einen wunderbaren Blick auf den Innenhof hat, den sich die Herberge mit der besagten Schlosskirche teilt. Wir haben uns alle Räume angeschaut und danach darüber gesprochen, welche Kurse, Vorträge, Veranstaltungen in welchem Raum stattfinden werden. Auch

wurde diskutiert, wo sich das Amasloĝejo befinden soll. Wir haben eine Nacht in der Jugendherberge übernachtet und uns einen gemütlichen Abend gemacht. Der nächste Morgen begann dann hochproduktiv mit unserer ersten physischen Vorstandssitzung, auf der wir die Planung anderer Events wie der 70-Jahre-Jubiläumsfeier oder des KEKSOs in Schwerte Ende Oktober besprochen haben. Nach einem Besuch im gemütlich kleinen Wittenberger Tiergarten (ein lohnendes Ausflugsziel beim JES), saßen wir schließlich im angrenzenden Park, aßen belegte Brote, die wir am Tag zuvor im nahegelegenen Supermarkt eingekauft hatten. Dort verabschiedeten wir uns dann und so trennten sich wieder unsere Wege.

Tobiasz

En la pasinta semajnfino parto de nia organiza teamo vizitis Vitenbergon kaj la JES-efon por plani por vi mojosan surlokan JES!

Ni rigardis la programĉambrojn, mem testis litojn kaj la manĝejon, provis la promeneblecon de la distanco ĝis la plej proksima vendejo kaj kontrolis uzeblon de kelkaj sekretaj lokoj ene de nia JES-ejo. Por ke via JES-sperto estu la plej bona, ni ankaŭ preparolis gravajn informojn rilate al via sekureco dum la aranĝo kun la estroj de la loĝejo.

Ni kun granda ĝojo atendas la vivan JES-on, soifaj je surlokaj aranĝoj kaj gaja kunumado kun esperantistaj amikoj! Venu ankaŭ vi al la 13-a Junulara Esperanto-Semajno en Wittenberg, aliĝu ĉe jes.pej.pl/eo/!

28. KEKSO in Schwerte

Es ist wieder soweit, das nächste KEKSO steht an! Nachdem wir uns im Mai nur virtuell treffen konnten, sehen wir uns am 22.-24.10.2021 im Naturfreundeaus Schwerte endlich wieder vor Ort.

Kommt bitte getestet, geimpft oder genesen an; über weitere Infos halten wir euch auf dem Laufenden. Das KEKSO ist ein anfangsfreundliches Treffen und offen für alle Mitglieder und Sympathisant:innen der DEJ. Euch erwartet ein vielfältiges Programm mit Sprachkursen, Workshops und spontanen Exkursionen.

Bringt gerne ein paar Kekse und Obst mit! Wir sehen uns in Schwerte. Anmelden könnt ihr euch unter: tinyurl.com/SchwerteKEKSO.

Malnovaĵoj de GEJ – Reuiniĝo, kaj la 70-jara jubileo

Michael

Auf dem IS 1990/’91 kam es zu einem wahrlich historischen Ereignis, der Vereinigung der Esperantojugenden aus BRD und DDR in einen gemeinsamen, gesamtdeutschen Verband. Davon berichtet Ulrich Görtz, damaliger Redakteur der GEJ-Gazeto, wie die kune früher hieß in der Ausgabe vom März-April 1991.

Gesamtdeutsche Esperanto-Jugend gegründet

Am 31. Dezember knallten in Finnentrop die Sektkorken: die „Deutsche Esperanto-Jugend e.V.“ und „Die Esperanto-Jugend (DDR)“ vereinigten sich zu einem gemeinsamen Verband. Sofort danach wurde beschlossen, daß alle Mitglieder mit Wohnsitz in der ehemaligen DDR in diesem Jahr nur die halben Beiträge zahlen. Die Vorbereitungen für die Vereinigung begannen schon früher: Im Herbst fanden viele Gespräche und Beratungen über die Form der Vereinigung statt. Im November dann sprachen sich die Mitglieder der Esperanto-Jugend DDR in einer Briefabstimmung dafür aus, die Namen „Deutsche Esperanto-Jugend“ für den Verband und „GEJ-Gazeto“ für die Mitgliederzeitschrift beizubehalten.

Doch auch wenn sich vom Namen her nichts ändert, bringt die Esperanto-Jugend DDR viele Errungenschaften der letzten Monate ein: Neben der Geschäftsstelle in Bonn hat die Deutsche Esperanto-Jugend jetzt auch in Berlin (auf dem Paradeboulevard „Unter den Linden“) ein Büro mit einer sehr guten technischen Ausrüstung (drei Computer, Kopierer, Telefax ...). Sehr wichtig ist auch die Mitarbeit im Demokratischen Jugendbund (DJB). Der DJB hat sich aus dem „Runden Tisch der Jugend“ entwickelt, an dem auch Espis aus der DDR mitgearbeitet haben. Als „Rechtsnachfolgerin“ der Esperanto-Jugend DDR wird sich die Deutsche Esperanto-Jugend besonders um die Anerkennung des DJB als Anschlußverband des „Deutschen Bundesjugendringes“ bemühen. So könnte GEJ nach dem Austritt aus dem „Arbeitskreis zentraler Jugendverbände“ auf jugendpolitischer Ebene aktiv bleiben. Alles in allem Grund genug, optimistisch in die Zukunft zu blicken. „Wir stehen zwar erst am Anfang unserer

Möglichkeiten“, so der Vorsitzende Thomas Pusch, „aber die Situation der Deutschen Esperanto-Jugend ist jetzt besser als je zuvor.“ So sind die Büros recht professionell ausgerüstet, die Öffentlichkeitsarbeit klappt immer besser (das hat sich z. B. auf dem IS gezeigt) und auch die Finanzlage ist relativ gut.

Auf dem IS wurde auch ein neuer Vorstand gewählt: Vorsitzender ist jetzt, wie schon erwähnt, Thomas Pusch (25 Jahre), stellvertr. Vorsitzende und zuständig für Öffentlichkeitsarbeit Dagmar Schütte (23 J.); um die Finanzen kümmert sich Daniel Svejda (21 J.), die Kommission für Beziehungen zu anderen Verbänden übernimmt Torsten Bendias (26 J.). Neuer Geschäftsführer ist Marko Lins (17 J.), verantwortlich für das Berliner Büro ist Henryk Wenzel (25 J.). Die Treffkommission leitet Christian Nitsche (23 J.). Ulrich Görtz (17 J.) übernimmt die Redaktion der GEJ-Gazeto und Klaus Dahmann (21 J.) betreut die Kommission für Internationale Beziehungen. Für Statistiker: der neue Vorstand hat ein Durchschnittsalter von nur 22 Jahren!

Erste Arbeitsschwerpunkte für dieses Jahr stehen schon länger fest: Zum ersten Mal soll ein größeres GEJ-Sommertreffen stattfinden, das BaMaRo in Stralsund (Mecklenburg-Vorpommern). In einigen Wochen kommt im Peter-Rump-Verlag, Bielefeld, der Sprachführer „Esperanto für Globetrotter“ (Bd. 56 der Kauderwelsch-Serie) heraus; möglichst bald soll auch Teil 3 des Einführungskurses „Esperanto Schritt für Schritt“ erscheinen. Darüberhinaus sollen vor allem mehr Intensivkurse veranstaltet werden – so flächendeckend wie möglich und auch das Kontaktadressennetz soll erweitert werden. Ganz wichtig ist in Zukunft auch, die Arbeit auf Landesebene zu verstärken. So hat sich der Vorstand einiges vorgenommen, was aber sicher zu bewältigen ist; je mehr Leute mithelfen, desto leichter ...

Von diesen enthusiastischen, vergangenen Zukunftsplänen kann man sich auch für DEJ-Aktivismus im Jahr 2021 auf jeden Fall gut inspirieren lassen. Schade bloß, dass es das luxuriöse DEJ-Büro direkt Unter den Linden schließlich nur noch bis 1993 gab, bis der Zollernhof, also das ehemalige Haus der Jugend, vom ZDF erworben wurde, um als dessen Hauptstadtstudio zu fungieren. Aber heute haben wir ja den Esperantoladen in Kreuzberg, das ist ja auch was. In der gleichen GEJ-Gazeto kann man übrigens noch von anderen Luxusproblemen

lesen, die die Esperanto-Jugendbewegung in ihrer damaligen, beneidenswerten Hochphase hatte:

Reagoj dezirataj

Post la ĉi-jara IS ene de GEJ kaj de la komisiono por renkontiĝoj (KKRen) estiĝis multaj diskutoj pri la pasinta IS kaj pri la IS-konceptado entute. Kelkaj opinias, ke la IS fariĝis tro granda kaj ke oni ĝenerale limigu la nombron de partoprenantoj; aliaj preferas, simple serĉi pli grandajn ejojn por la venontaj ISoj, ĉar oni iel ja volas akcepti ĉiujn. Ĉiukaze estus bone aŭdi ankaŭ la opinion de la aliaj koncernatoj. Do vi ĉiuj – precipe la partoprenintoj de ĉi tiu IS – estas petataj skribi siajn opinion kaj imagojn pri la IS kaj pri eblaj ŝanĝoj de la koncepto al la gvidanto de KKRen, Christian Nitsche, [...]. Ni ne respondos ĉiujn leterojn unuope, sed ni atendas ankaŭ vian reagon!

Ein IS mit 400 Teilnehmer:innen?? Das JES in Wittenberg wird wohl nicht ganz so riesig. Aber naja, Hauptsache mal ein Treffen vor Ort nach zwei coronageplagten Jahren in JitSi-Räumen. Schon damals konnte die DEJ übrigens Jubiläen feiern, wie dem Cover dieser Sonderbroschüre der GEJ-Gazeto, ebenfalls aus dem Jahr 1991, zu entnehmen ist:

Sonderbroschüre der GEJ-Gazeto anlässlich des 40-jährigen Jubiläums

Wo wir schon bei Jubiläen sind:

Der Tag des 70-jährigen Bestehens der Deutschen Esperanto-Jugend kommt näher! Am 4. Oktober 1951 wurde unser Verein in Westdeutschland gegründet. Es dauerte dann fast 40 Jahre bis zur Vereinigung mit der Esperanto-Jugend der DDR und somit zur Entstehung eines gesamtdeutschen Vereins.

Wir wollen die Gelegenheit nicht verpassen, das zu feiern! Deshalb planen wir ein kleines Online-Event am Wochenende genau vor dem Jubiläumstag, also am 02. (Sa) und 03. (So) Oktober. Zusätzlich zur entspannten virtuellen Zusammenkunft planen wir eine Reihe von Kurzvorträgen und Diskussionsrunden über die Geschichte der DEJ, Erfahrungen ehemaliger Mitglieder und Traditionen der Esperanto-Bewegung. Das ganze soll an beiden Tagen zwischen 13:30 und 16:00 Uhr stattfinden. Genauere Informationen folgen. Also halte dir ein paar Stunden frei und sei dabei!

Pliaj fotoj el Wittenberg:

Kalendaro

Oktobro 2021

17- 22: Esperantista Migrado Aŭtuna. Dum EMA ni migrados en amika rondo en la Palatinata Arbaro kaj en la apudreja ebenaĵo kun larĝaj vitokampoj. Ni vizitos pitoreskajn vilaĝojn kaj historiajn urbetojn, kaj ekiros al la milda, foje kruta mezalta montaro, kun kasteloj, ruinoj, mitoplenaj lokoj kaj profundaj arbaroj. La migradoj estos foje streĉaj, kun momentoj de malstreĉiĝo dum pikniko en la naturo aŭ en migradkabano, aŭ en unu de la vintrinkejoj. La regiono havas mildan klimaton kun varmaj tagoj ĝis malfrue en oktobro. Necesa sporteca kapablo: Ĉiutage ni migros ĉ. de la 9-a ĝis la 17-a horo – inkluzive paŭzojn. Estos kaj facilaj kaj meze malfacilaj etapoj. Oni kapablu iri distancon de ĉ. 15 km, kun altodiferencoj ĝis 500 metroj.

29-31: GEA-Semajnfino en la najbara urbo Osterode am Harz kaj Herzberg am Harz. Vidu sube.

30: Osterode am Harz, Germanio: Asocia Konsilantaro (Verbandsrat) kaj Federacia Asembleo (Jarĉefkunveno) de Germana Esperanto-Asocio. <https://www.esperanto.de/de/enhavo/gea/deutscher-esperanto-bund-e-v>

Novembro 2021

05-07.: Torino, Italio: Internacia naturista naĝkonkurso.

Ĉiuj detaloj pri la evento kaj aliĝmaniero estas sur la INOEa retejo: <https://www.esperanto-naturismo.org/post/2020-10-23-25-internacia-naĝkonkurso-en-torino>

12-14: Esperanto-Wochendkursus im Esperanto-Centro (ICH) in Herzberg am Harz.

13- 14: Zagreb, Kroatio: Aktivula Maturigo (AMO)

78. Temo: Literaturumi traduke. Okazos kadre de memorkunsido pri Lucija Borčić, kiu agis tra jardekoj pri kultura kaj traduka laborado. Kontribuos al tio kaj AMO vasta gamo de kontribuantoj el multaj landoj. Rete: <http://aktivulo.net/eo/amo>

Decembro 2021

10-12: DEB-Weiterbildungsseminar, Zamenhof- & Weihnachtsfeier am 11.12.21, Herzberg am Harz.

27 – 03. jan 2022, Wiesbaden, Germanio: Novjara Renkontiĝo. Komune festi la Novan Jaron: Ni invitas vin aliĝi por la dekaŭa Novjara Renkontiĝo (NR), en Wiesbaden, 40 km okcidente de Frankfurto ĉe Majno. Refoje ni ŝatos ĝui agrablan etoson kun amikoj, konatoj kaj novuloj. Ni tre esperas ke ĉi-jarfine (2021/22) la aranĝo povos okazi. Ni tre esperas havi proksimume 150 ĝis 200 partoprenantojn; dum la aranĝo 2019/20 estis 217 homoj. Multaj denove estos el la meza generacio, kun aŭ sen kunuloj kaj infanoj; ankaŭ ĉi-foje ni sincere bonvenigos homojn pli aĝajn kaj pli junajn. Familioj, infanoj, junuloj, pliaĝuloj: En Novjara Renkontiĝo familioj estas aparte bonvenaj kaj estas granda oferto por infanoj kaj junuloj – sed tute same ĉiuj aliaj homoj estas bonvenaj kaj ni havas

grandan programoferton ankaŭ por homoj sen infanoj.

12-a Novjara Internacia Semajno (NIS): Samtempe ni planas la dekduan Novjaran Internacian Semajnon (NIS) por junuloj kaj junaj plenkreskuloj. Montriĝis dum la pasintaj NR/NIS, ke la kunestado de ambaŭ celgrupoj tute bone funkcias. Ni antaŭvidas ankaŭ ĉi-foje kune loĝigi la NIS-partoprenantojn. La ceterajn koridorojn ni dividos inter familioj kun infanoj kaj pli kvietemaj unuopuloj kaj paroj. Rete: www.esperantoland.org/nr

28 dec – 03 jan 2022, Münster (Westfalen), Germanio: Luminesk'. Jarfina kunveno de Germana Esperanto-Asocio LUMINESK' estas la silvestra renkontiĝo de Germana Esperanto-Asocio. Ĝi nun okazos la sepan fojon kaj fariĝis posteulo de la iamaj “Internaciaj Festivaloj” private organizitaj. Ankaŭ ĉi-foje ĝi ofertos varian kaj altkvalitan programon – lingvokurson, prelegojn kaj diskutgrupojn, ekskursojn kaj distrajn programerojn. Partoprenantoj kutime venas el 7-8 landoj.

En la historiograva urbo de la tielnomata “vestfalia paco” la tridekjara milito estis finita en la jaro 1648. Tiutempe la riĉaj komercaj familio influis la bildon de la urbo, hodiaŭ ankoraŭ videbla per la multaj pompaj domoj ĉirkaŭ la merkata placo Prinzipalmarkt. En la nuna jarcento Münster estas konata pro sia universitato kaj la universitata hospitalo. La miloj da studentoj pozitive influas la urbocentron. La loko estas atingebla per aŭtoŝoseo kaj pli favore per la IC de Kolonjo aŭ Hamburgo. Ĝi situas en bela pejzaĝo de la ebena Münsterland. La arkoiro ĉe la merkato Prinzipalmarkt estas vidinda, same la katedralo Dom kaj la urbodomo, kie la “vestfalia paco” estis sigelita. Multaj studentoj ankaŭ troviĝas sur la vojo de la urba muro, kiu konektas la diversajn urbopartojn ringforme, kompreneble per biciklo, en loka dialekto “leze”.

28 dec–04 jan 2022, Wittenberg, Germanio: JES – Junulara Esperanto-Semajno de Germana Esperanto-Junularo: Inter la 28-a de decembro 2021 kaj la 4-a de januaro 2022 okazos la 13-a Junulara Esperanto-Semajno en Wittenberg, Germanio. I.a. 30.12.kantos Vagabondoj. Por jam havi impreson de la ejo kaj ĉirkaŭaĵo, vi povas spekti la antaŭanoncan filmeton: <https://www.youtube.com/watch?v=jPqAZpy6-z0>. Se vi ne volas maltrafi ĝisdatigojn, jam aliĝu al la Telegram-grupo por partoprenemuloj: <https://jes.telegram.org> <https://esperanto-jugend.de/retpagxo/de/jes-en-wittenberg> Pliaj informoj sekvos sur: <http://jes.pej.pl>

Aprilo 2022

11–18: Braunschweig, Germanio: PSI – Printempa Semajno Internacia. Granda internacia renkontiĝo por la tuta familio. Ĝi okazas ĉiujare dum unu semajno ĉirkaŭ pasko ie en Germanio. Rete: <https://psi.esperanto.de/eo/2022/#alighi>

Junio 2022

03-06: Germana Esperanto-Kongreso en Oldenburg. Temo: „Daŭripovo“. Kunlabore kun Esperanto Nederland.

Will Firth

La Revolucio malantaŭ la Ĉaro

Dank’ al Maria Merla el Darmstadt enmaniĝis al mi ekzemplero de tiu-ĉi libro. Temas pri aŭtobiografio de Lucio Urtubia (1931-2020), kuraĝa anarkiisto el Eŭskio, kiu pasigis la plejparton de sia vivo en Francio.

Urtubia detale priskribas sian infanaĝon en ege malriĉa kamparana medio, kiu formis lian karakteron kaj mondpercepton. Forte influis lin la suferado de la laboristoj kaj kamparanoj en la hispana parto de Eŭskio, sed ankaŭ la solidareco kiun li spertis kaj mem praktikis en tiuj jaroj..

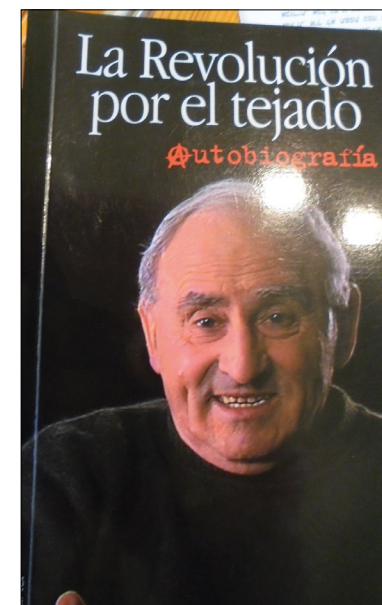
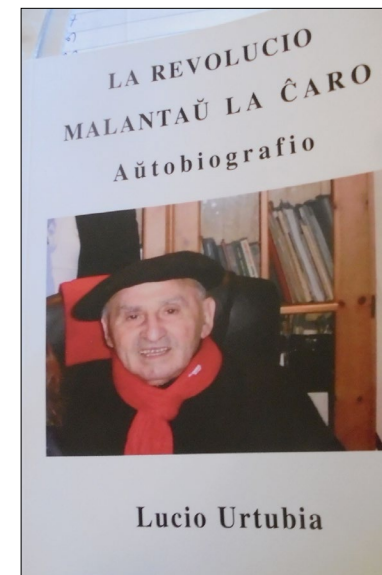
Iompostiome li prezentas la postajn fazojn de sia vivo, travivitajn precipe en Parizo: la laboron kiel masonisto, la politikan agadon, la enamiĝon al la studentino Anne, la patriĝon ktp.

Urtubia akiris famon pro sukcesa falsado de ĉekoj de Citibank en la 1970-aj jaroj. Milionojn da dolaroj li transdonis al luktantoj kontraŭ la diktaturo de Franco en Hispanio kaj al membroj de popol-liberigaj movadoj en diversaj landoj de la mondo. Li ankaŭ kelkfoje rabis bankojn. Ŝtelado por li ne estis morala dilemo, ĉar la konsideris la ekonomian sistemon, kiu kaŭzas malriĉecon kaj maljustecon, la veran krimon. Kvazaŭ li vivis laŭ la moto de Bertolt Brecht: Ĉu fias rompoŝtelo en banko kompare kun fondado de banko?

La “historia” rakontado pri eventoj de la propra vivo traplektiĝas kun distraj anekdotoj kaj iom tro ripetemaj deklaroj pri la propraj principoj. Sed entute oni povas admiri la elturniĝadon kaj kuraĝon de tiu-ĉi laborema revoluciulo.

Mirigis min dum la legado ke Urtubia apenaŭ mencias sociajn klasojn, kvankam lia vivo kaj liaj pensoj formiĝis kadre de klasbatalo. Eble la termino “klaso” estis tro ŝablone komunismeca por li, kiu ĉiam spitis la stalinisman alon da la laborista movado.

Malgraŭ liaj konvinkoj kaj luktoplena vivpraktiko, Urtubia umis kaj eĉ amikiĝis kun homoj el malsamaj medioj:

ne nur kun trockiistoj, kiuj en Francio tiutempe foje kunagis kun la anarkiistoj, sed ankaŭ kun kelkaj “burĝaj” politikistoj kaj entreprenistoj. Li mem iĝis et-entreprenisto dum sufiĉe longa tempo. Li eĉ laŭdas kelkajn religiajn konatulojn, alte taksante ilian honestecon kaj bonkorecon, kvankam li mem havis fortajn kontraŭklerikajn opiniojn. Tiu-ĉi kombinaĵo de pasia laborista anarkiismo kun maldogmemma homamo trairas la tutan libron.

Aitor Arana, kiu cetere aŭtoris la plej ampleksan Vortaron Eŭska-Esperanta kaj Esperanta-Eŭska (2015), tradukis la aŭtobiografion de Urtubia el la hispana lingvo al Esperanto. Ĝi aperis en 2019 ĉe la eldonejo Erroteta. La originalo eldoniĝis jam en 2009.

La Esperantan tekston lingve kontrolis Miren Elizagarai kaj Maria Merla (ŝi sur la supra foto kun Lucio Urtubia en lia loĝejo), kiu konatiĝis kun la aŭtoro dum vizitoj al Parizo. La lingvaĵoj impresas min kiel freŝaj kaj nekutimaj, eble pro subsurfaca influo de la hispana kaj/aŭ la eŭska lingvoj, kiujn mi ne konas.

Unu kritikon mi havas: eble oni ne provlegis la tekston antaŭ la presado, ĉar ensteliĝis sufiĉe da tajperaroj.

Sed ĝenerale mi diru: jen vere leginda libro! Por maldekstruloj ĝi povas esti studo pri la propraj movadoj en Francio kaj Hispanio, por aliuoj – riĉenhava pruvo pri homaj amplekso kaj diverseco. Kaj ĉiukaze neordinara memprezento de la mirinda homo.

La recenzita libro *La Revolucio malantaŭ la Ĉaro* mendeblas interalie pere de la UEA- kaj SAT-libroservoj (<https://www.uea.org/> kaj <http://www.liberalibrejo.com/libroservo-de-sat/>).

La urbo Osterode am Harz, en kiu okazos fine de oktobro 2021
GEA-Semajnfino kaj Federacia Asembleo (Bundesversammlung).

